

VIATA DUPA MOARTE

**N
O
I
M
A
R
T
U
R
I
S
I
R
I**

**C
U
T
R
E
M
U
R
A
T
O
A
R
E**

Coperta: *Vedenia Sfântului Apostol Ioan în insula Patmos*
(Apocalipsa)

Tradus după originalul:

ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ
ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΑΛΗΘΙΝΑ
Editura „*Stupul Ortodox*“ – TESALONIC

ISBN: 973-86183-1-2

VIAȚA DUPĂ MOARTE

Noi mărturisiri cutremurătoare

Traducere: **CRISTIAN SPĂTĂRELU**

Tipărit cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Editura **BUNAVESTIRE**
Galați, 2003

VIAȚA DUPĂ MOARTE

„Cu rugăciunile Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu,
Doamne Iisuse Hristoase, mântuiește-ne pe noi“.

Editura BUNAȘTIRE

Galati, 2003. ISBN 973-86183-1-1

Colecția Cetatea creștină

Într-o vreme în care păcatul cucerește din ce în ce mai multe suflete, Dumnezeu a rânduit ca robii Săi credincioși să se folosească de cărțile duhovnicești.

Văzând în jurul lor atâta cădere, creștinii se simt parcă singuri. Nevoia lor de comuniune este foarte mare. Totuși, oricât ar fi de puțini, ei mai au o cetate pe care dușmanul diavol nu o poate birui, oricât de tare ar lupta împotriva ei. Aceasta este Cetatea creștină, adică Biserica.

Prin colecția de față, editura noastră oferă creștinilor cărți care îi ajută să rămână în această cetate și să nu o părăsească, oricât ar fi de mari tentațiile lumii înconjurătoare.

Sunt cărți despre lupta împotriva patimilor și diferitele feluri de a petrece timpul liber până la cărți despre viața după moarte sau dobândirea rugăciunii lui Iisus...

(Matei 11, 28)
Ne dorim ca această lucrare să fie oferită ca dar pentru rudele, cunoscuții și prietenii noștri, pentru a sugera profund și a se întoarce la Hristos și la Biserica Lui ortodoxă. Astfel,

„Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi.“

(Matei 11, 28)

NOTA EDIȚIEI ÎN LIMBA GREACĂ

Editura „Stupul Ortodox“, în străduința ei de a contribui la întoarcerea semenilor noștri slabi în credință și nepăsători spre Hristos și spre Biserica Lui ortodoxă a , publică și această carte așteptătoare și de folos pentru suflet, cu titlul: „Întâmplări cutremurătoare, incredibile, dar adevărate, despre întoarcerea din cealaltă viață“.

Este vorba de întâmplări minunate de întoarcere a semenilor noștri din viața de dincolo, care s-au petrecut în secolul XX și care apar pentru prima dată adunate într-o singură carte.

Prima întâmplare a circulat în repetate rânduri sub numele : „Întoarcere din cealaltă viață“; în ediția de față s-a făcut o traducere atentă din textul rusesc, adăugându-se și alte întâmplări la fel de cutremurătoare de întoarcere la viață și la Hristos a unor semeni de-ai noștri.

Citirea acestei cărți va contribui la formarea unei opinii serioase pe care trebuie să o avem față de nemurirea sufletului, de viața veșnică, și va ajuta la pocăința noastră sinceră și la trăirea adevărilor creștine.

Ne dorim ca această lucrare să fie oferită ca dar pentru rudele, cunoscuții și prietenii noștri, pentru a cugeta profund și a se întoarce la Hristos și la Biserica Lui ortodoxă. Astfel,

prin aceste exemple convingătoare le veți oferi o chemare deșteptătoare, prilej de a se mântui, de a lua hotărârea adevărată de întoarcere la Hristos și de a păzi poruncile Lui sfinte și mântuitoare.

Domnul și Dumnezeu nostru preamilos și iubitor de oameni a venit în această lume pentru a ne chema și mântui pe noi, cei pierduți și păcătoși. Apostolul Pavel spune : „Iată acum vreme potrivită, iată acum ziua mântuirii“ (II Corinteni 6, 2). Și Apostolul Petru povățuiește : „Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă răcnind, ca un leu, căutând pe cine să înghită, căruia stați împotrivă, tari în credință...“ (I Petru 5; 8 - 9).

Să ne luptăm, deci, pentru mântuirea sufletului nostru nemuritor, curățindu-l de păcate prin spovedanie și pocăință, căci fără pocăință sinceră nu ne putem mântui. Numai prin îndreptarea noastră adevărată ne vom izbăvi de stăpânirea diavolului și a patimilor și ne vom împăca cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos, primind din belșug mila Lui și bucurându-i pe îngerii lui Dumnezeu. Sfânta Evanghelie întărește zisele noastre : „Așa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăiește...“ (Luca 15, 10).

O ÎNTÂMPLARE INCREDIBILĂ, DAR ADEVĂRATĂ

Prologul ediției rusești

Acest material a fost publicat la începutul secolului XX în revista „Moscovskie Ventomosti“ (Timpurile Moscovei). Mai târziu a fost tipărit de Lavra Cuviosului Serghie în ediție separată. Editura lavrei a luat legătura cu scriitorul cărții, care a adeverit evenimentul descris în text, spunând totodată că omul căruia i s-au întâmplat acestea, mai târziu s-a făcut monah.

Ediția de față retipărește textul care a fost publicat în orașul Kaluga, în anul 1911.

„Preamilos și îndelung răbdător este Dumnezeu, și îi primește pe toți cei care se pocăiesc, și multă bucurie se face în ceruri pentru un păcătos care se pocăiește“.

(Sfântul Serapion)

prin aceste exemple convingătoare le vești oferi o chemare
 deșteptătoare, prilej de a se mântui, de a lua hotărârea
 adevărată de întoarcere la Hristos și de a păzi poruncile
 Lui sfinte și mântuitoare.

O ÎNTÂMPLARE INCREDIBILĂ

Un tânăr din Atena, care se numea Damaris, era foarte
 înțelept și avea o mare cunoaștere în limbă greacă. El
 era foarte înțelept și avea o mare cunoaștere în limbă greacă.
 El era foarte înțelept și avea o mare cunoaștere în limbă greacă.

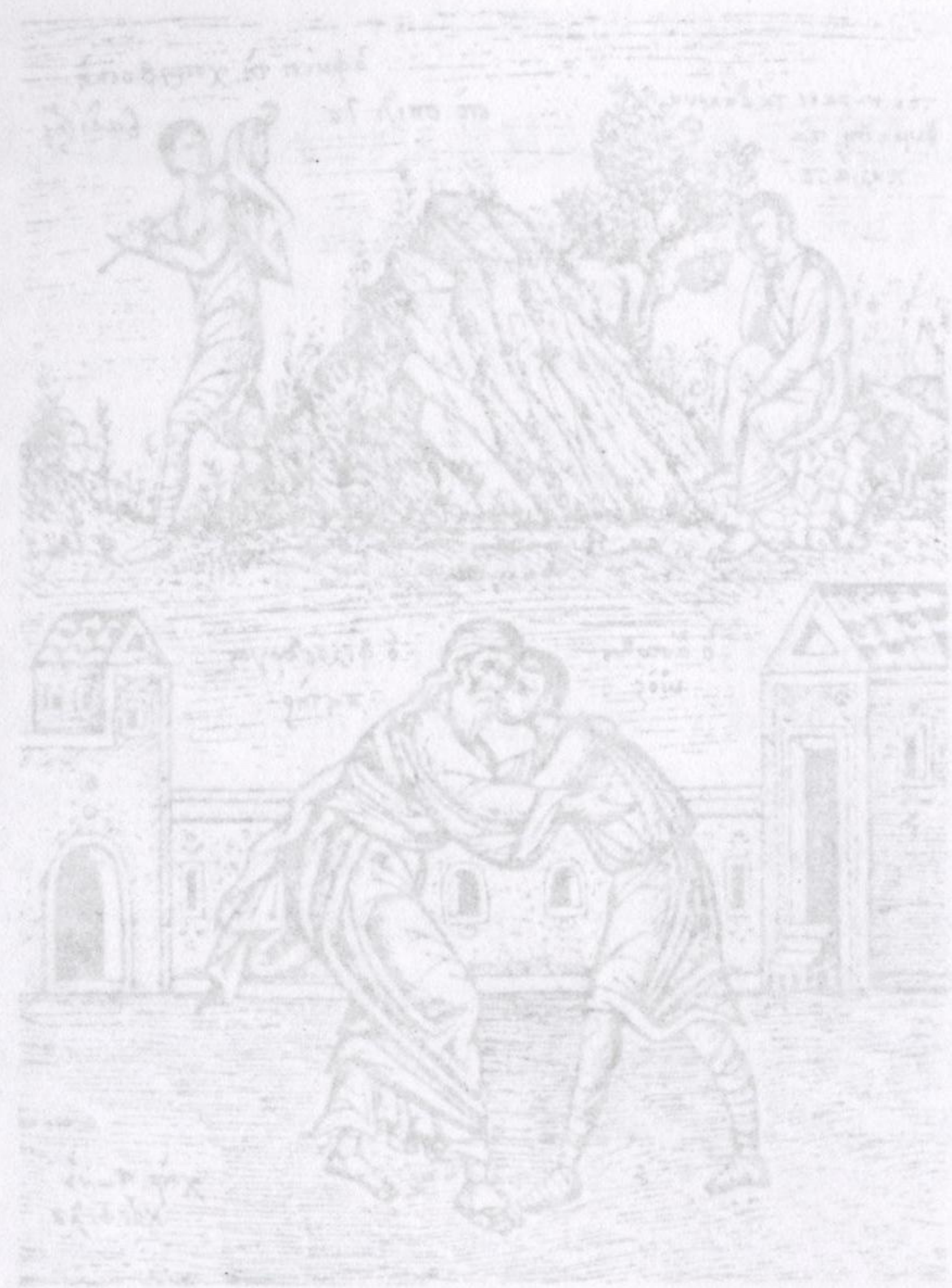
Acest material a fost publicat la începutul secolului XX în
 revista „Moskovskie Vremenniki” (Timpurile Moscovei). Mai
 târziu a fost tipărit de Lavra Călugărilor Sfinte în editie separată.
 Editura Lavrei a luat legătura cu scriitorul ca să se verifice
 evenimentul descris în text, spunând că nu se știe dacă
 s-au întâmplat acestea. Măi târziu s-a făcut un nou
 și editura de față respinge textul care a fost publicat în
 orașul Kaluga, în anul 1911, dintr-un ziar. Sfantul Dumnezeu
 noștru: „Așa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru
 un păcătos care se pocăiește...” (Luca 15, 10).

„Preamilostiv și îndelung răbdător este Dumnezeu, și îi
 primește pe toți cei care se pocăiesc, și multă bucurie se
 face în ceruri pentru un păcătos care se pocăiește”.

(Sfântul Serapion)

M-am născut într-o familie ortodoxă, părinții mei erau
 oameni evlavioși. La școala unde învățam, necredința nu era
 considerată o însușire a oamenilor geniali. De aceea nu eram

„Preumilostiv și îndelung răbdător este Dumnezeu, și îi
primește pe toți cei care se pocăiesc, și mulți bucură să
face în ceruri pentru un păcătos care se pocăiește.”

(Sfântul Serapion)

I.

Mulți oameni numesc secolul nostru „secolul negării” pentru că negarea este duhul care stăpânește vremurile noastre. Poate că negarea este o boală care ne chinuie pe toți astăzi. Însă în afară de această negare generală există și alte tăgăduiri mai mici, care au fost sădite în pământul superficialității noastre. Se poate ca de multe ori să tăgăduim ceva ce nu cunoaștem deloc. Nu am cugetat nici un pic la aceasta și totuși tăgăduim. O mulțime de idei și teorii se adună în capul nostru și creează haos. Idei provenite din diferite învățături și teorii care deseori se contrazic între ele, dar nimic definit și limpede. Toate sunt atât de superficiale, neclare și nedefinite, încât nu există nici o speranță că vom înțelege ceva. Cine suntem? În ce credem? Ce ideal avem în sufletul nostru? Dacă avem vreunul... Acestea pentru mulți dintre noi sunt aproape necunoscute. Acum, în epoca științelor, e ciudat însă că oamenilor le place foarte mult să discute, Dar, din păcate, nu vor să se înțeleagă pe ei înșiși. Și observ asta la oamenii din jurul meu, dar și la mine.

Nu voi povesti aici cu de-amănuntul toată viața pe care am trăit-o, căci nu acesta este scopul meu. Voi încerca însă să mărturisesc convingerile mele religioase.

M-am născut într-o familie ortodoxă, părinții mei erau oameni evlavioși. La școala unde învățam, necredința nu era considerată o însușire a oamenilor geniali. De aceea nu eram

negativist, precum majoritatea tinerilor din timpurile noastre. De fapt eram nelămurit: nu eram nici ateu, dar nici nu puteam să mă numesc om mai mult sau mai puțin credincios. Deoarece aceasta nu era rezultatul vreunor convingeri personale, ci se formase sub influența mediului în care trăiam, îl voi ruga pe cititor să găsească singur o definiție potrivită pentru personalitatea mea.

În buletinul meu scria „creștin ortodox“, dar niciodată nu m-am gândit dacă am sau nu dreptul de a mă numi așa. Niciodată nu mi-a trecut prin minte să cercetez ce mi se cere pentru această numire și dacă eu răspund acestor cerințe. Mereu ziceam că eu cred în Dumnezeu, dar dacă cineva m-ar fi întrebat cum cred și cum trebuie să cred în El după învățătura Bisericii Ortodoxe, al cărei membru eram și eu, fără îndoială că n-aș fi știut ce să-i spun. Fiind întrebat, de pildă, dacă întruparea și patimile Fiului lui Dumnezeu au fost pentru mântuirea noastră sau cum văd eu Biserica, dacă cred sau nu în aceasta și în tainele ei, nu-mi pot închipui ce prostii aș fi putut răspunde. Iată și un exemplu :

„Odată, bunica mea, care totdeauna ținea post, m-a certat pentru că eu nu posteam:

«- Ești tânăr și puternic, nu e greu pentru tine să postești. De ce până și un lucru atât de ușor, pe care ni l-a lăsat Biserica, nu vrei să-l faci ?»

«- Acest lucru, bunico, nu are rost», i-am răspuns. «Voi mâncați de post pentru că v-ați obișnuit, dar nimeni din voi nu o face înțelegând de ce».

«- De ce crezi că nu are rost să postești ?»

«- Ce importanță are pentru Dumnezeu dacă eu mănânc slănină sau pește afumat ?»

Astfel de gânduri „profunde“ avea un om educat în ceea ce privește semnificația postului !

«- Ce sunt aceste vorbe pe care le spui ?» a continuat bunica. «Și cum poți să zici că aceasta e o prostie, de vreme ce și Domnul nostru a postit ?»“.

Asta m-a impresionat mult, și doar cu ajutorul bunicii mi-am adus aminte că, într-adevăr, așa scrie în Evanghelie. După cum vedeți, nu cercetam să aflu că Însuși Mântuitorul nostru a postit, și cu toate acestea mă împotriveam. Dar să nu se gândească cititorul că eram puțin mai serios decât alți tineri din anturajul meu. Încă un exemplu:

„Cineva l-a întrebat pe un cunoscut de-al meu cu care lucram împreună, dacă el crede că Hristos este totodată Dumnezeu și om. Acela a răspuns că este credincios, dar din discuție a reieșit clar că neagă Învierea lui Hristos.

«- Iartă-mă - i-a zis o femeie - dar e de neînțeles ceea ce spui. Ce crezi că s-a întâmplat după aceea cu Hristos ? Dacă tu crezi că acesta este Dumnezeu, atunci cum poți să spui că a încetat să existe ?»

Noi toți așteptam să ne dea o replică înțeleaptă, să ne prezinte vreo nouă teorie despre moarte sau să ne dea vreo nouă tâlcuire a acestui eveniment. Însă n-a fost așa. Ne-a zis simplu: «Vai, la asta nu m-am gândit»“.

II.

Asemenea prostii aveam și eu în minte. Aș fi putut să spun că, după părerea mea, cred așa cum trebuie în Dumnezeu. Credeam că este Ființă, că este Persoană atotputernică și veșnică. Eram de acord că omul a fost plăsmuit de Acesta, dar nu credeam în viața de după moarte. Și eu, la fel ca prietenul meu de mai sus, nu înțelegeam că am o astfel de idee greșită despre moarte, până ce o întâmplare mi-a arătat aceasta. Și asta este încă o dovadă a legăturii noastre superficiale cu religia în general, și îndeosebi a neatenției mele în ce privește viața duhovnicească.

S-a întâmplat să cunosc un om serios și foarte învățat. Îl simpatizam mult. Acela trăia singur și îl vizitam deseori. Odată, când m-am dus să-l văd, l-am găsit la biroul lui citind o carte de învățăminte creștinești.

„- Ce înseamnă asta, Prohor Alexandrovici (așa se numea cunoscutul meu), vreți să vă faceți dascăl?“ l-am întrebat cu o vădită curiozitate, privind cartea pe care o citea.

„- Nu, dragul meu! Ce spui, dascăl? Măcar de-aș putea să devin un bun elev, nu dascăl. Trebuie să mă pregătesc pentru examene. Vremea se apropie. Vezi tu, părul meu se albește din ce în ce mai mult, odată cu trecerea zilelor. În orice clipă pot fi chemat“, mi-a răspuns zâmbind.

Nu am luat în serios cuvintele lui. Întrucât era om educat și citea mult, credeam că vrea să caute în cateheză vreo

informație. Dar el a început să-mi explice exact ceea ce spusese:

„- Citesc diferite lucrări contemporane și întâlnesc în ele multe lucruri greșite, de aceea cercetez launtru meu ca să nu deviez de pe calea cea dreaptă. Pentru că la sfârșitul vieții noastre ne așteaptă examenele, cu adevărat grele, mai ales că nu există posibilitatea să le dăm a doua oară“.

„- Credeți în toate astea?“

- Dar cum aș putea să nu cred? Spune-mi sincer, ce-o să se întâmple cu mine? Mă voi dizolva așa simplu și voi deveni țărână? Și dacă nu va fi așa? Atunci nu cumva există ipoteza să fiu chemat și judecat pentru faptele mele? Am trăit conștient și, de asemenea, conștient am săvârșit păcatele mele...“

„- Nu înțeleg, domnule Prohor Alexandrovici, cum s-a sădit în dumneavoastră credința în viața de după moarte? Părerea mea este că omul moare și toate se termină, punem punct la toate. Îl vezi nemișcat și fără suflare, putrezind și descompunându-se. Cum putem vorbi de vreo formă de viață? i-am spus eu, exprimându-mi ideile“.

„- Iartă-mă, dar despre Lazăr, cel ce a stat patru zile în mormânt ce vom spune? Învierea lui este un eveniment neîndoielnic. Acela era om la fel ca mine și a fost creat din aceeași materie“.

Îl priveam și nu puteam să-mi ascund mirarea. E posibil ca un om atât de educat să creadă în asemenea bazaconii? Prohor Alexandrovici m-a privit la rândul lui cu atenție și apoi m-a întrebat cu voce joasă:

„- Nu cumva ești necredincios?“

„- Nu, de ce? Eu cred în Dumnezeu“, i-am răspuns.

„- Și totuși, în viața de după moarte, pe care ne-o dezvăluie Evanghelia, nu crezi. Astăzi fiecare îl înțelege în mod diferit pe Dumnezeu, iar revelația dumnezeiască e întoarsă și tâlcuită de fiecare după dorința lui. Există încă și rațiunea omenească. În aceasta, zice, trebuie să credem oricum, în aceea putem să nu credem, iar în cealaltă nu există nici un motiv să credem! Ca și când ar fi mai multe adevăruri, nu unul singur. Și nu pricep că în cazul acesta ei cred în ceva care este produsul gândurilor și închipuirii lor, astfel că nici nu se poate vorbi de credință în Dumnezeu“.

„- Putem însă să credem în toate? Uneori întâlnim lucruri ciudate...“

„- Vrei să zici neînțelese?“ Străduiește-te să te înțelegi pe tine însuți. Nu vei putea. Trebuie să pricepi că pricina ești tu însuți. Încearcă să vorbești cu un om simplu despre tetragonismul cercului sau despre alte probleme de matematică superioară. Acela nu va înțelege nimic. Asta însă nu înseamnă că trebuie să desființăm știința. Desigur, e mai ușor să respingem ceva, dar de cele mai multe ori nu iese nici un rezultat din aceasta.

Gândește-te puțin cât de illogic e ceea ce spui. Zici că crezi în Dumnezeu, dar în viața de după moarte nu crezi. Dumnezeu însă nu este Dumnezeul morților, ci al celor vii. Altfel ce Dumnezeu este Acesta? De altfel, despre viața de dincolo de mormânt a vorbit însuși Hristos. E posibil să fi mințit? Nimeni însă, chiar și cei mai aprigi dușmani ai Lui nu au putut să-L învinovătească că a predicat minciuni. Atunci din ce motiv a venit Acesta pe pământ și a suferit atâtea patimi. Din ce motiv, te întreb, dacă noi ne descompunem și devenim țărână?

Nu, nu poți continua să gândești în acest fel. Trebuie să te corectezi cu orice preț - a zis plin de zel. Trebuie să pricepi cât de important este acest lucru. Dacă vei dobândi o înțelegere bună a acestei probleme, viața ta se va schimba. Se va întâmpla în tine, într-un fel, o revoltă morală. Și ideile rezultate din această schimbare te vor sprijini și totodată te vor mângâia. Vor fi pentru tine un sprijin în lupta zilnică“.

III.

Vedeam că în cele spuse de Prohor Alexandrovici există o logică. Însă această discuție scurtă nu a putut să mă convingă să cred în ceea ce mă obișnuisem să nu cred până acum. Ceea ce a reușit a fost doar să-mi descopere această părere a mea pe care nu o spuseseșim nimănui, pentru că nu mă gândisem niciodată serios la această problemă.

Dar pe Prohor Alexandrovici îl neliniștea foarte mult această poziție a mea. Iarăși și iarăși, în acea seară, s-a întors la această temă. Când m-am ridicat să plec mi-a dat să citesc câteva cărți din bogata lui bibliotecă și mi-a spus:

„- Citește-le neapărat! Trebuie să ieși din această stare. Sunt sigur căci cu mintea pe care o ai, vei înțelege repede că nu există nici un motiv ca să nu crezi în viața de după moarte. Însă trebuie să crezi nu numai cu mintea, ci și cu inima, căci altfel această credință a ta va dura cel mult o zi, apoi se va stinge. Mintea noastră este o sită. Nu rămâne în minte, întrucât locul unde sunt păstrate se găsește în altă parte“.

Am citit cărțile pe care mi le-a dat. Nu țin minte dacă le-am citit pe toate. Însă obișnuința era mai puternică decât logica. Toate cele scrise în aceste cărți erau foarte convingătoare. Erau dovezi puternice și eu nu mă puteam împotrivi câtuși de puțin acestora, deoarece cunoștințele mele în probleme de religie erau foarte limitate. Dar asta nu m-a făcut să-mi schimb convingerile.

Mi-am dat seama că se poate ca convingerile mele să fie ilogice. Am crezut în totalitate că ceea ce scria în cărți era adevărat. Și totuși, nu eram încredințat că există viața de după moarte. Pentru mine moartea era sfârșitul definitiv al existenței umane.

A trecut un timp de la discuția pe care am avut-o cu Prohor Alexandrovici, despre care am vorbit mai sus. Din păcate, a trebuit să plec din oraș și să mă îndepărtez de el. Nu l-am mai întâlnit niciodată. Poate că acesta, întrucât era om credincios, inteligent, foarte simpatic și cu principii statornice, ar fi putut să mă ajute să văd în mod diferit viața mea și în general existența umană și să mă facă să-mi schimb părerea mea greșită despre moarte. Însă Prohor Alexandrovici nu mai era lângă mine și nici altul nu s-a găsit în locul lui care să mă poată călăuzi. Fiindcă eram tânăr și, desigur, nu foarte serios, cum am spus, nu mă preocupau deloc aceste probleme și am uitat repede cele pe care mi le-a spus Prohor Alexandrovici și l-am uitat și pe el...

IV.

Au trecut mulți ani. E o rușine pentru mine, și totuși trebuie să mărturisesc că nu m-am schimbat mult în acești ani. Eram deja om de vârstă mijlocie însă nu pot spune că începusem să dau mai multă importanță vieții mele. Nu pricepusem rostul existenței umane. Nu mă străduiam deloc să mă înțeleg pe mine, să încerc să aflu cine sunt. Continuam să văd viața sub prisma trăirii de zi cu zi, cum de altfel o vedeau cei mai mulți semenii de-ai mei.

Și în legătura mea cu religia se întâmpla același lucru. La fel ca în anii tinereții mele, nu eram nici ateu, dar nici credincios conștiincios. O dată pe an mergeam la Biserică pentru a mă spovedi și împărtăși. Așa de credincios eram! Nu mă preocupau deloc problemele religioase și nici nu puteam să înțeleg cum e posibil ca acestea să aibă vreun interes pentru cineva. Cunoștințele pe care le aveam despre religie erau foarte puține însă credeam că le știu pe toate și, desigur, foarte bine. Toate mi se păreau atât de simple și ușor de înțeles și, prin urmare, pentru un om educat nu exista, după părerea mea, nici o nevoie să-și obosească mintea cu ele.

Aceasta era o opinie foarte ușuratică însă foarte răspândită în rândurile oamenilor învățați din vremurile acelea. Și era de la sine înțeles că în astfel de condiții nu putea exista nici un progres în credință...

V.

Odată am fost trimis în interes de serviciu în orașul K. și, acolo, m-am îmbolnăvit serios. Nu aveam nici o rudă sau pe cineva care ar fi putut să mă îngrijească și de aceea am fost nevoit să merg la spital. Medicii mi-au spus că am pneumonie. În primele zile m-am simțit destul de bine, încât am început să mă gândesc că nu trebuia să vin la spital pentru un lucru atât de neînsemnat. Însă boala înainta și febra a început iute să crească...

Cu cât boala se întetea, cu atât mă simțeam mai rău. Existau momente când din cauza febrei nu vedeam nimic în jurul meu. Cu toate acestea, pe toată durata bolii, nu m-am gândit niciodată la moarte. Și asta pentru că totdeauna mă consideram un om foarte tare și puternic. Niciodată, înainte, nu mă îmbolnăvisem grav, și pentru mine erau necunoscute acele gânduri despre moarte pe care bolile grave le plâsmuiesc în mințile oamenilor.

Eram sigur că mă voi însănătoși grabnic și îl întrebam întruna pe medic, când îmi puneă termometrul, dacă febra crește ori scade. Dar febra a crescut până la un anumit punct și acolo s-a oprit și nu a mai coborât. Întotdeauna, la întrebarea mea, medicul răspundea: „40,9“; „41“; „40,8“.

„- Dar e posibil, doctore, atâtea zile să fie la fel?“ îi spuneam eu revoltat și în continuare îl întrebam în cât timp mă voi însănătoși în acest ritm.

Doctorul vedea nerăbdarea mea și încerca să mă consoleze. Îmi spunea că, la vârsta mea și cu sănătatea bună pe care o am, nu există motiv să mă îngrijorez. M-a

încredințat că în aceste condiții mă pot însănătoși repede, doar în câteva zile. Am crezut fără nici o îndoială cele spuse de medic. Așteptam cu nerăbdare ca boala mea să ajungă la apogeu, după care, așa cum credeam, urma să mă fac bine.

Într-o noapte m-am simțit foarte rău: febra a crescut îngrijorător și cu greu puteam respira. Dar de dimineață starea mea s-a schimbat. Dintr-o dată m-am simțit mai bine, atât de bine încât am putut să dorm. Când m-am trezit, primul lucru care mi-a trecut prin minte au fost chinurile pe care le-am îndurat noaptea trecută. „Cred că acesta a fost apogeul bolii - m-am gândit. Poate că acum febra va scădea și pneumonia va trece“.

Când am văzut că în camera vecină a intrat un infirmier tânăr, l-am chemat și l-am rugat să-mi pună termometrul.

„- Se pare că încet-încet vă reveniți, domnul meu - a zis zâmbind, după ce s-a uitat la termometru. Nu mai aveți febră, temperatura este normală“.

„- Serios?“ l-am întrebat vesel.

„- Poftim, puteți să vă convingeți singur: 37,1. Mi se pare că nici tusea nu v-a deranjat mult în timpul nopții“.

Într-adevăr, doar atunci mi-am dat seama că în timpul nopții, după ora 12⁰⁰ nu am mai tușit, cu toate că băusem ceai cald și mă mișcasem în pat, lucru care altădată îmi provoca tuse.

La ora nouă a venit medicul. L-am informat că noaptea nu mă simțisem bine și că, după părerea mea, noaptea trecută, boala ajunsese la vârf. I-am spus, de asemenea, că mă simt bine, încât de dimineață am putut să dorm câteva ore.

„- Foarte bine“, mi-a spus el, apropiindu-se de masa pe care se găseau niște hârtii ce voia să le vadă.

„- Scuză-mă, doctore, să pun termometrul? - l-a întrebat în acea clipă infirmierul. Domnul nu are febră, temperatura lui e normală“.

„- Normală?“ l-a întrebat îndată medicul pe infirmier, ridicându-și capul și luându-și privirea de pe hârtii. Uitătura îi era plină de nedumerire.

„- Desigur, chiar acum am măsurat-o“.

Medicul i-a spus să-mi pună din nou termometrul și chiar el s-a îngrijit să-l așeze corect. De data aceasta temperatura nu a mai ajuns până la 37 de grade: s-a oprit la 36,8.

Atunci medicul a scos din buzunar un termometru al lui, l-a privit cu atenție să se încredințeze că funcționează și mi l-a pus. Și acest termometru a arătat la fel ca primul.

Spre marea mea surprindere, medicul nu s-a bucurat deloc de acest rezultat, nici nu s-a ostenit să-mi zâmbască vreun pic. A făcut câteva mișcări mecanice în jurul mesei și a ieșit din cameră. Peste un minut am auzit telefonul sunând în biroul lui.

VI.

Peste puțin timp, în camera mea a venit medicul șef al spitalului. Împreună cu medicul meu, m-au ascultat și m-au consultat cu atenție. Le-au ordonat infirmierilor să-mi pună imediat un plasture pe spate. Au scris o rețetă și au trimis un infirmier la farmacie, spunându-i să pregătească repede medicamentul.

„- De ce, doctore, acum când mă simt bine, îmi puneți plasture pe spate?“ l-am întrebat pe medicul șef.

Se pare că l-am enervat prin această întrebare. Mi-a răspuns revoltat:

„- Of, Doamne! Nu putem să te lăsăm în voia soartei numai pentru că acum te simți mai bine! Trebuie să scoatem afară toate mizeriile care s-au adunat în tine în toată această perioadă“.

Trei ore mai târziu, medicul meu m-a vizitat din nou.

A controlat plasturele ce-l aveam pe spate și m-a întrebat de câte ori am luat medicamentul.

„- De trei ori!“ i-am răspuns.

„- Ai tușit?“

„- Nu“, i-am răspuns.

„- Nici o singură dată?“

„- Deloc“.

„- Spune-mi, te rog - l-am întrebat pe infirmierul care se afla aproape mereu lângă patul meu - ce conține acest medicament? Îmi provoacă vomă“.

„- Conține diferite substanțe expectorante“, mi-a zis.

Aici m-am comportat întocmai cum se comportă negativiștii contemporani când e vorba de probleme de credință. Cu toate că nu înțelegeam nimic, îi criticam în gând pe doctorii mei care mi-au dat acest medicament pe când eu, după părerea mea, nu aveam deloc nevoie de el“.

VII.

După o oră și jumătate, în camera mea au intrat din nou medicii. De data asta erau trei: doi erau de-ai noștri iar al treilea era străin, om bine făcut și important. M-au consultat timp îndelungat. Au adus și un tub de oxigen.

„- La ce-mi trebuie asta acum?“ i-am întrebat.

„- Ne trebuie pentru a-ți aerisi puțin plămânii. Mi se pare că aceștia s-au prăjit de la febră“ - mi-a zis medicul străin.

„- Spuneți-mi, doctore, ce ați găsit în spatele meu de vă preocupați încontinuu de acesta? De trei ori l-ați consultat și tot mi l-ați acoperit cu plasture“.

Mă simțeam mult mai bine decât zilele trecute. Prin mintea mea nu trecea nimic trist. Nimic din ce se întâmpla în jurul meu nu mă făcea să-mi dau seama de adevărata mea stare. Chiar și prezența doctorului străin o consideram ca un control sau ceva asemănător. Nici nu mă gândisem că l-au chemat special pentru mine, deoarece starea sănătății mele cerea convocarea unei comisii medicale. Această întrebare am spus-o cu voce atât de liniștită și încrezătoare, încât nici unul dintre medici nu a îndrăznit, nici măcar prin gesturi, să mă facă să înțeleg catastrofa care se apropia. Și într-adevăr, cum să-i explici unui om plin de speranțe că i-au mai rămas doar câteva ore de viață?

„- În clipele acestea este neapărat necesar să vă îngrijim“, mi-a răspuns nelămurit medicul.

Dar și acest răspuns al lui l-am tâlcuit pozitiv. Adică m-am gândit că acum, după ce am trecut de apogeul bolii și puterea ei a început încet-încet să scadă, e momentul cel mai potrivit

în care trebuie să folosim toate mijloacele pentru a izgoni definitiv boala și să ajutăm organismul să-și restabilească sănătatea.

VIII.

Îmi aduc aminte că în jurul orei patru m-au cuprins frigurile și, pentru a mă încălzi, m-am înfășurat într-o pătură. Dintr-o dată m-am simțit foarte rău.

Am strigat un infirmier. S-a apropiat de mine, mi-a ridicat capul de pe pernă și mi-a dat bidonul cu oxigen. Apoi a apăsat butonul soneriei și în câteva minute în cameră a intrat alergând infirmierul șef și, puțin mai târziu, unul după altul cei doi medici ai mei.

Poate că, într-un alt moment, această adunare neobișnuită a întregului personal al spitalului în jurul patului meu, dar și timpul scurt în care s-au adunat, mi-ar fi provocat uimire și nedumerire, fără îndoială. Acum însă am rămas complet nepăsător de acest eveniment, ca și când nu ar fi avut legătură cu mine.

O schimbare ciudată s-a întâmplat deodată cu mine! Pe când în urmă cu un minut eram plin de viață, acum, chiar dacă le vedeam pe toate și eram pe deplin conștient de ceea ce se petrecea în jurul meu, simțeam totuși o atât de mare nepăsare și înstrăinare, încât e greu să le descriu. E de neînțeles pentru o faptură vie.

Toată atenția mi s-a adunat asupra sinelui meu. Și aici am observat o senzație ciudată, un fel de despărțitură. Eram pe deplin conștient de mine însumi și aveam simțurile curate

însă totodată vedeam sinele meu cu atâta nepăsare, ca și când mi-aș fi pierdut complet simțurile.

L-am văzut, de pildă, pe medicul meu cum îmi ridică mâna ca să-mi măsoare pulsul. Vedeam și înțelegeam ceea ce face, dar nu simțeam atingerea lui. Îi vedeam pe medicii care m-au ridicat pe pat și îmi puneau ceva pe spate. Acolo, în spatele meu, a apărut boala. Îi vedeam și înțelegeam ce fac, însă nu simțeam nimic și nu pentru că-mi pierdusem simțurile, ci pentru că ceea ce făceau nu mă interesa. Eu mă închisesem undeva în adâncul lăuntrului meu și nu auzeam și nu urmăream nimic din ceea ce-mi făceau.

Ca și când aș fi descoperit în mine două existențe: una, cea mai importantă, care era ascunsă în adâncul meu, și cealaltă, partea exterioară a existenței mele, care avea neîndoielnic o mai mică importanță. Și, acum, pârghia de legătură care le unea a ars și s-a topit, și acestea două s-au despărțit. Pe una dintre existențe, cea mai tare, o simțeam intens, iar față de cealaltă, cea mai slabă, eram total nepăsător. Această parte slabă era trupul meu.

Pot spune că înainte cu câteva zile m-ar fi surprins descoperirea persoanei mele interioare, necunoscută până atunci, care însă o întrecea cu mult pe cealaltă jumătate exterioară și care, după părerea mea, era singura componentă a omului și căreia acum nu-i dădeam nici o atenție.

Această stare era foarte ciudată: eram viu, și le vedeam, le auzeam, și le înțelegeam pe toate, și cu toate acestea nu vedeam și nu pricepeam nimic, stăpânit de această înstrăinare ce mă cuprinsese.

IX.

Medicul m-a întrebat ceva. L-am auzit și am înțeles ce m-a întrebat dar nu i-am răspuns. Nu i-am răspuns deoarece pentru mine nu exista nici un motiv să vorbesc cu el. Acesta se îngrijea și se neliniștea pentru mine, însă pentru acea jumătate din mine căreia nu-i mai dădeam nici o importanță.

Dar dintr-o dată această jumătate m-a făcut să-i dau atenție! Și asta s-a întâmplat foarte brusc și într-un mod neobișnuit.

Am simțit deodată că o putere mă trage în jos. În primele minute simțeam ca și când aș fi avut atârinate greutăți de toate membrele corpului, iar mai târziu, această putere a crescut atât de mult încât cuvântul „greutate“ nu poate exprima acea presiune pe care o simțeam. În acest caz funcționa o altă lege a atracției, cu putere de mii de ori mai mare decât cea obișnuită.

Mi se părea că fiecare membru al corpului meu, fiecare fir de păr, fiecare venă și fiecare celulă sunt atrase de o astfel de putere mare căreia nu puteai să i te împotrivești, așa cum un magnet foarte puternic atrage bucățile de fier.

Însă această senzație, cât era ea de mare, nu mă împiedica să cuget și să înțeleg tot. Îmi dădeam seama de ciudățenia acestei stări, aveam și simțul realității, adică știam că mă aflu întins în pat, că sunt într-o cameră de la etajul al doilea și că sub ea există o altă cameră. Dar totodată eram sigur că dacă mai jos existau nu una, ci zece camere, una peste alta, și acestea s-ar fi deschis ca să trec... . Încotro?

Jos, în adâncul pământului.

Da, în adâncul pământului. De aceea voiam să mă întind pe podea și m-am străduit să fac asta.

X.

„- Își dă sufletul“, l-am auzit pe doctor spunând.

Întrucât nu vorbeam și eram concentrat la mine însumi, privirea mea nu exprima nimic și era rece. Medicii credeau că mi-am pierdut simțurile și de aceea vorbeau deschis. Dar eu înțelegeam foarte bine tot ce spuneau.

- „Își dă sufletul! Moarte - m-am gândit eu când am auzit ce spunea medicul. Într-adevăr, e posibil ca eu să mor? - spuneam în mine. Dar cum, de ce?“ Nu puteam să-mi explic acest lucru.

Deodată mi-am adus aminte de părerile unor oameni de știință, pe care le citisem cândva, care cercetau dacă într-adevăr moartea e dureroasă. Am închis ochii și m-am concentrat la ceea ce se petrecea în mine.

Dureri trupești nu aveam și totuși sufeream și mă chinuiam. De ce, care era cauza durerii? Știam de ce boală mor. Nu cumva mă îneca boala și asta împiedica funcționarea normală a inimii mele și de aceea sufeream? Nu știu, poate că pentru medici aceasta era cauza morții care se apropia. Dar asta nu mă preocupa. Lumea aceasta cu medicii și toți oamenii ei era de-acum străină pentru mine. Singurul lucru pe care-l simțeam era acea atracție puternică despre care am vorbit mai sus.

Simțeam că, în fiecare clipă, atracția aceasta devenea mai puternică și că, în curând, mă voi apropia și voi atinge acel magnet care mă atrage.

Știam că, îndată ce-l voi atinge, mă voi uni cu el și nici o putere lumească nu mă va putea despărți de acesta. Întreaga mea ființă se împotriva. Simțeam că nu e posibil să mă unesc pe de-a-ntregul cu el, că ceva o să rămână liber și acest ceva se străduia din toate puterile să se îndepărteze de acel centru de atracție. Tocmai această luptă care se dădea în mine îmi provoca dureri și mă chinuia.

XI.

Desigur, semnificația vorbei „își dă sufletul“, pe care am auzit-o din gura medicilor, îmi era cunoscută. Dar acum toate în mine se schimbaseră.

Dacă auzeam aceste cuvinte atunci când cei trei medici mă consultau, sigur m-aș fi speriat. De asemenea, e lucru sigur că, dacă în mine nu s-ar fi petrecut această schimbare ciudată și aș fi continuat să rămân în starea dinainte, aș fi tâlcuit diferit ceea ce se întâmpla acum cu mine. Acum însă, cuvintele medicului mi-au provocat o oarecare uimire, dar nu frică. Nu simțeam frica pe care oamenii o simt de obicei când se gândesc la moarte. Explicația stării în care mă aflam nu se potrivea deloc cu părerile pe care le aveam în viața dinainte.

„Asta este! Pământul mă trage în jos (m-am gândit) și acest lucru era acum limpede pentru mine. Nu mă trage însă

pe mine, ci ceea ce mi-a dat pentru o perioadă de timp. Pământul îmi trage trupul sau trupul de unul singur vrea să meargă în pământ?”.

Ceea ce mai înainte mi se părea foarte normal și sigur, adică faptul că după moarte mă voi descompune și voi deveni țărână, acum mi se părea illogic și contrar legilor naturii.

„Nu, nu voi pieri cu totul!”, am strigat tare și am încercat să scap de această putere care mă atrăgea, și deodată am înțeles că nu mai simt acea atracție.

Mi-am deschis ochii. În minte mi s-au întipărit cu de-amănuntul tot ce am văzut în acea clipă.

Am văzut că stau singur în mijlocul camerei. În dreapta mea am văzut personalul spitalului care se adunase în jurul patului meu, formând un semicerc. Medicul șef stătea cu mâinile la spate și privea cu atenție ceva pe care eu nu puteam să văd pentru că ceilalți mă împiedicau. Lângă el stătea un medic bătrân, aplecat puțin în față, care ținea în mâini un tub cu oxigen și nu știa ce să-i facă, să-l scoată afară sau să-l lase în cameră, în cazul că va trebui. Un alt medic, tânăr, era aplecat și ținea ceva pe care nu puteam să-l văd căci umărul lui mă împiedica, am văzut doar un colț din perna mea.

Acest lucru mi s-a părut ciudat. Acolo unde stătea mulțimea aceasta de oameni era patul meu. Ce le atrăgea oare acum atenția, ce priveau cu toții, de vreme ce eu nu mai eram acolo, ci stăteam în mijlocul camerei?

M-am apropiat și m-am uitat acolo unde priveau toți acești oameni: în locul acela, întins pe pat, mă aflam eu.

XII.

Nu m-am speriat când mi-am văzut trupul întins pe pat, eram nedumerit însă, cum se poate întâmpla așa ceva! Simțeam că sunt în același timp și aici și acolo.

Mi-am privit corpul. Nu încăpea îndoială că acela eram eu, exact așa cum fusesem înainte.

Am vrut să-mi apuc mâna stângă cu cea dreaptă. Dar au trecut una prin cealaltă. Am încercat să-mi apuc mijlocul cu mâinile și iarăși mâinile mi-au trecut prin corp, ca și când în locul lui ar fi fost un gol.

Acest fapt mi-a produs mare uimire. Voiam să mă ajute cineva să înțeleg ce se întâmplă. Am făcut doi-trei pași ca să-mi întind mâna și să-l ating pe doctor. Însă aveam senzația că pășesc oarecum ciudat; picioarele mele nu călcau pe podea. Cu toată străduința depusă, mâna mea nu a reușit să-l atingă pe medic. Îmi rămâneau doar 10-15 centimetri până să-l ating, totuși nu am reușit.

Am încercat să mă sprijin bine pe podea. Corpul mă asculta și cobora jos însă îmi era cu neputință să stau pe podea. Și în acest caz îmi rămânea o distanță foarte mică dar nu puteam în nici un chip să o ating.

Atunci mi-am adus aminte de o împrejurare. Cu câteva zile în urmă am văzut cum o infirmieră, ca să protejeze medicamentul meu, a băgat sticluța în care era păstrat într-o cană cu apă rece. Însă pentru că în cană era multă apă și pentru că sticluța era foarte ușoară, s-a ridicat imediat la suprafață. Infirmiera, pentru că nu a priceput ce se întâmplă, a încercat încă de două ori să introducă sticluța în cană. O

ținea cu degetul însă îndată ce și-l ridica, sticluta revenea la suprafața apei.

Cam același lucru se întâmpla și cu mine în starea în care mă aflam. Acum pentru mine aerul era foarte dens.

XIII.

Dar la urma urmei ce se întâmplă?

L-am strigat pe doctor. Însă atmosfera din jurul meu era deja foarte diferită: nu putea nici măcar să-mi transmită vocea. Atunci am înțeles totala mea despărțire de mediul în care mă găseam, singurătatea mea ciudată, și m-a cuprins panica. Era cu adevărat groaznică această însingurare. Atunci când omul se pierde în pădure sau naufragiază în largul mării, sau e înconjurat de flăcări, sau se află în temniță, niciodată nu-și pierde speranța. Știe că poate fi auzit. Știe că, dacă cineva va auzi strigătele lui, îl va ajuta. Singurătatea lui va ține doar până în clipa când va vedea o făptură vie. Va intra guardianul în celula lui și îi va putea vorbi, îi va spune ce vrea și acela îl va înțelege.

Dar să vezi în jurul tău oameni, să îi auzi și să îi înțelegi ce spun, și totodată să știi că în nici un chip nu vor auzi glasul tău și că nu vei primi ajutor în caz de nevoie, de o asemenea singurătate ți se ridică părul în cap și îți îngheață sângele în vene.

E preferabil să te găsești pe vreo insulă pustie decât să simți o astfel de singurătate. Acolo vei putea cel puțin să vorbești cu natura.

Mie numai această lipsă a posibilității de a vorbi cu lumea din jur, care nu e firească pentru om, îmi provoca o asemenea frică și senzație de neputință, pe care omul cred că în nici o altă împrejurare nu o poate simți și care este greu să fie descrisă în cuvinte.

Însă eu nu renunțam; încercam în diferite feluri să-i fac să mă bage în seamă, dar toate străduințele mele nu au dus la nici un rezultat și m-au condus la disperare totală. „E posibil să nu mă vadă?“ mă gândeam disperat. M-am apropiat iarăși și iarăși de oamenii care stăteau în jurul patului meu. Dar niciunul din ei nu s-a întors și nu m-a observat. Priveam nedumerit corpul meu și nu puteam pricepe de ce nu mă vedeau, eram la fel ca înainte. Însă când am încercat din nou să mă ating, mâna nu a întâlnit altceva decât aerul.

„Nu sunt fantomă, am simțul deplin al realității, corpul meu este real, nu e o nălucă înșelătoare“, mă gândeam și m-am privit iarăși, cu atenție. Nu încăpea îndoială că trupul meu era adevărat, căci vedeam clar și cele mai amănunțite părți ale lui. Înfațișarea exterioară rămăsese aceeași, însă probabil că însușirile i s-au schimbat; era imposibil să îl ating, iar aerul din jur devenise foarte dens pentru corpul meu și nu-i îngăduia să aibă legătură cu lucrurile.

„Trup duhovnicesc. Cred că așa se numește acesta, mi-a trecut prin minte. Însă (de) ce s-a întâmplat cu mine?“ mă întrebam, încercând să-mi aduc aminte de stări asemănătoare și schimbări ciudate petrecute oamenilor bolnavi...

XIV.

„- Nu mai putem face nimic! Totul s-a terminat!“ a zis cu deznădejde în acea clipă unul dintre medici, plecând de lângă patul unde se afla celălalt trup al meu.

Eram tare supărat din cauză că toți oamenii aceștia se preocupau de celălalt trup al meu, pe care eu nu-l simțeam deloc și care pentru mine nu mai exista, și nu băgau deloc în seamă acest corp prin care simțeam toate lucrurile și care se chinuia de frică și avea nevoie de ajutorul lor.

„De ce nu mă caută? Oare ei chiar nu înțeleg că eu nu mă mai găsesc acolo?“ m-am gândit cu tristețe, și m-am apropiat de pat pentru a vedea acel trup al meu care atrăgea atenția atâtor oameni.

L-am privit și atunci, pentru prima oară m-am gândit că ceea ce mi s-a întâmplat, în limbajul oamenilor vii, se numește moarte! Gândul acesta mi-a venit în minte deoarece trupul care era întins pe pat arăta ca un cadavru: era nemișcat, neînsuflețit, cu fața palidă ca ceara. Buzele vinete se încrețiseră. Asta mi-a adus aminte de alte cadavre pe care le văzusem altădată în viața mea. La prima vedere poate părea ciudat că doar atunci când am văzut trupul meu neînsuflețit, am înțeles exact ce mi s-a întâmplat. Și totuși dacă cercetăm cu grijă ceea ce simțeam în acele clipe, acest comportament al meu va fi înțeles.

În mintea noastră cuvântul „moarte“ se leagă neapărat de dispariția și sfârșitul vieții. Deci cum e posibil să mă fi gândit că am murit când nici măcar pentru un minut nu mi-am pierdut cunoștința, când mă simțeam viu și aveam (desigur)

și însușirea de a auzi, vedea, simți, de a mă mișca, de a gândi și vorbi. De ce dispariție poate fi vorba când mă vedeam pe mine foarte bine și totodată îmi dădeam seama de lipsa de logică a stării în care mă aflam? Nici chiar cuvintele medicului „totul s-a terminat“ nu mi-au atras atenția, nici nu m-au făcut să pricep ce mi s-a întâmplat pentru că ceea ce s-a întâmplat nu corespundea deloc cu ideea pe care eu o aveam despre moarte.

Înstrăinarea de mediu și despărțirea personalității mele m-ar fi putut face să tâlcuiesc acest eveniment, dacă aș fi crezut că există suflet și dacă eram om credincios. Însă aceste condiții nu existau. Mă călăuzeau doar simțurile mele. Această senzație, că sunt viu, era atât de limpede, încât toate celelalte lucruri ciudate îmi provocau doar uimire. Nu eram în stare să fac legătura între ceea ce simțeam și ideea obișnuită a morții. Nu era posibil, fiind pe deplin conștient, să gândesc că nu exist.

Mai târziu, am auzit de multe ori de la oameni credincioși, care nu neagă existența sufletului și viața de după moarte, că sufletul omului imediat după ce se eliberează din trupul stricăcios, devine prea înțelept. Nimic nu mai e neînțeles ori ciudat în această nouă viață a lui, în noul lui mod de existență. Nu numai că se adaptează îndată la noile legi ale celeilalte lumi și la modul diferit de existență de acolo, dar toate acestea îi sunt atât de familiare, încât simte această trecere ca pe o întoarcere în patria lui adevărată și în starea lui firească. Această părere se bazează mai ales pe faptul că sufletul este duh și pentru duh nu pot exista limitele care există pentru trupul uman.

XV.

Din descrierea de mai sus cititorul vede că m-am mutat în aceasta lume nouă exact așa cum eram, așa cum am plecat din lumea veche, aproape cu aceleași însușiri, idei și cunoștințe pe care le aveam când trăiam pe pământ.

Când am vrut să-mi fac simțită prezența, am folosit mijloacele pe care le folosesc de obicei toți oamenii vii, adică i-am strigat pe ceilalți, m-am apropiat de ei, am încercat să-i ating ori să-î împing. Când mi-am dat seama că trupul meu are însușiri noi, mi s-a părut ciudat. Prin urmare, regulile după care gândeam au rămas aceleași altfel nu mi s-ar fi părut ciudat ceea ce mi se întâmpla, și nu aș fi folosit mijloace obișnuite pentru a mă încredința că trupul meu există cu adevărat.

Și iarăși, când am înțeles că am murit, nu mi-am dat seama de schimbarea care mi s-a întâmplat, ci, fiind nedumerit, am numit trupul meu „duhovnicesc“; și, deodată, m-am gândit că trupul care li s-a dat primilor oameni creați după cădere, și despre care vorbește Biblia, este poate acest trup stricacios care acum este întins pe pat și care, în scurt timp, se va preface în țărână.

Și acest lucru e normal. Desigur, sufletul este duh, dar duh care a fost plăsmuit pentru a trăi împreună cu trupul. Atunci cum e posibil ca trupul să fie pentru suflet închisoare și legătură, să-l ia prizonier și să-l oblige să trăiască într-un fel care îi este străin, prin firea lui?

Nu trupul este locuința cea mai potrivită pentru suflet. De aceea, când sufletul vine în lumea nouă, cum s-a petrecut

cu mine acum, se găsește în etapa de dezvoltare și înaintare la care a ajuns trăind în trup. Și această viață în trup este firească pentru suflet.

Desigur, dacă omul s-ar cultiva duhovnicește în viața lui și ar avea voință duhovnicească, atunci, în lumea aceasta nouă, majoritatea lucrurilor ar fi pentru el familiare și mult mai bine înțelese decât de sufletul aceluși om care niciodată în viața lui nu a cercetat lumea cealaltă. Și pe când primul, când se va găsi acolo, va fi îndată în stare, să zicem, să citească mai lent și silabisind cuvintele, celălalt va trebui să înceapă de la alfabet, ca în cazul meu.

Îi va trebui destulă vreme pentru a-și da seama de ceea ce i se întâmplă și pentru a cunoaște țara în care se găsește și pe care niciodată înainte nu a vizitat-o cu cugetul.

Când mai târziu îmi aduceam aminte de starea în care mă aflam, vedeam că mintea mea funcționa atunci cu atâta putere și viteză încât mi se părea că nu-mi trebuia deloc timp pentru a mă gândi, a compara sau a-mi aminti ceva. Îndată ce îmi apărea ceva în față, memoria îmi traversa trecutul și găsea și scotea la suprafață chiar și cele mai mici cunoștințe pe care le aveam despre lucrul respectiv. Ceea ce cândva îmi producea nelămurire, acum îmi părea limpede. Uneori poate recunoșteam și ceva care îmi era necunoscut, însă nu înainte de a-l vedea cu ochii. În aceasta consta deosebirea însușirilor mele, desigur, în afară de cele ce existau ca rezultat al schimbării firii mele.

XVI.

Continui acum descrierea acestei întâmplări nemaipomenite.

E incredibil! Însă dacă până acum această întâmplare vi se pare incredibilă, atunci continuarea povestirii va părea în ochii cititorului necredincios o poveste pe care nu are nici un rost s-o spunem. Da pentru cei ce vor să vadă altfel această povestire, însuși simplitatea și redarea sărăcăcioasă va fi o dovadă că este adevărată. Pentru că dacă aceasta ar fi fost fructul închipuirii mele, atunci aș fi putut scrie ceva mai înțelept și mai impresionant, întrucât aici se deschide un mare câmp de acțiune imaginației mele.

Ce mi s-a întâmplat deci în continuare? Medicii au ieșit din cameră, iar cei doi infirmieri stăteau în picioare și discutau despre amănuntele bolii și morții mele. Infirmiera mai în vârstă s-a întors către icoană, și-a făcut semnul crucii și a spus o rugăciune foarte obișnuită în astfel de împrejurări:

„- Fie ca sufletul lui să meargă în Împărăția Cerurilor și să aibă odihna de veci“.

Imediat ce a spus aceste cuvinte, lângă mine au venit doi îngeri; pe unul l-am recunoscut era îngerul meu păzitor, dar pe celălalt nu l-am recunoscut¹.

M-au luat de mână și am pornit la drum, trecând direct prin pereții camerei.

---

¹ Nici până astăzi nu știu cine era acest al doilea înger. Am întrebat mulți preoți și monahi și odată am auzit de la un pelerin simplu că trebuie să ne rugăm și la „îngerul întâlnirii“. La întrebarea cine este acest înger al întâlnirii mi s-a răspuns scurt: „Este acela care va întâlni acolo sufletul tău“.

XVII.

Afară se însera și ninge ușor. Vedeam asta, dar nu simțeam frigul și, în general, nu simțeam diferența dintre înăuntru și afară. Evident, unele lucruri își pierduseră semnificația pentru corpul meu modificat. Am început repede să urcăm spre înălțimi. Cu cât urcam mai sus, cu atât mai mult spațiu se deschidea în fața ochilor mei. La urmă, acest spațiu a luat dimensiuni atât de mari încât m-a cuprins frica văzând cât de ne semnificativ eram eu în fața acestui pustiu nesfârșit.

Aici am observat noile însușiri ale vederii mele: mai întâi, pe când în jurul meu era întuneric absolut, eu vedeam totul clar, prin urmare ochii mei aveau însușirea de a vedea prin întuneric. Apoi puteam să cuprind cu vederea un spațiu foarte mare, lucru care nu l-aș fi putut reuși nicicând în viața mea pământească. Dar încă nu înțelesesem că am aceste însușiri. Ceea ce pricepeam e că spațiul era în realitate mult mai mare decât ce vedeam eu și că posibilitățile vederii mele erau limitate. Înțelegeam foarte bine acest lucru și când mi-a venit acest gând m-a apucat groaza.

Da, este foarte firesc pentru un om să se supraestimeze pe sine. Mi-am dat seama de micimea mea, că sunt o persoană neînsemnată, a cărei apariție sau dispariție va rămâne neobservată în această lume infinită. Însă în loc să găsesc o mângâiere, o siguranță în acest gând, mă temeam... că voi pierde, că lumea aceasta infinită mă va înghiți ca pe un fir neînsemnat de nisip. Acest fapt cred că este un răspuns bun la stăruințele unora care vorbesc despre legea universală a

catastrofei, și totodată este și o dovadă semnificativă a autocunoașterii omului, care se crede pe sine nemuritor, veșnic și persoană nobilă!

XVIII.

Percepția timpului s-a stins cu desăvârșire în mintea mea. Nu știu câtă vreme am urcat spre înălțimi. Deodată s-a auzit o gălăgie, și o mulțime de ființe înfiorătoare s-au apropiat iute de noi, țipând și râzând.

„Sunt diavoli!“ am gândit. Am înțeles foarte repede acest lucru și m-a cuprins ceva ca o frică groaznică, care până atunci nu mi se mai întâmplase. Diavoli! Îmi închipui că aș fi ironizat și aș fi râs dacă cineva, cu câteva zile sau chiar cu câteva ore mai înainte mi-ar fi spus că ar crede în existența lor, ori că i-a văzut pe diavoli cu ochii lui!

Ca un om educat din secolul al XIX-lea, prin denumirea „diavoli“ înțelegeam înclinațiile rele și patimile omului. De aceea acest cuvânt nu era pentru mine un nume, ci un termen ce definește o noțiune abstractă. Și deodată această „noțiune abstractă“ a apărut în fața mea ca o persoană vie! Nici chiar astăzi nu pot să-mi explic cum și de ce atunci, îndată, fără nici o îndoială, i-am recunoscut că sunt diavoli. Sigur însă, acceptarea faptului că aceștia sunt diavoli era pentru mine ceva complet illogic, pentru că, dacă aș fi văzut o asemenea apariție într-un alt moment, aș fi zis fără șovăială că este o închipuire întrupată. Cu alte cuvinte, aș fi acceptat orice altceva, dar aș fi negat că sunt diavoli. Și nu i-aș fi numit așa

deoarece, cum am spus, credeam că „diavolul“ este un termen care denumește ceva ce nu poate fi văzut.

Însă atunci am înțeles imediat că sunt diavoli și acest lucru era pentru mine atât de evident, încât nu exista motiv să mă gândesc în vreun fel la asta. Ca și când aș fi întâlnit ceva pe care îl știam foarte bine de mai înainte. Și întrucât, după cum am spus, mintea mea lucra atunci foarte repede, am înțeles îndată că fața oribilă a acestor ființe nu era fața lor adevărată, ci o mască urâtă pe care o purtau probabil cu scopul de a mă înfricoșa și mai mult. Atunci s-a trezit în mine rușinea. Am simțit rușine pentru mine și pentru ființa umană în general, că aceste creaturi folosesc aceste mijloace pe care noi le folosim pentru copii, pentru a-l înspăimânta pe om care se crede pe sine atât de important.

După ce ne-au înconjurat din toate părțile, diavolii strigau și le cereau îngerilor să mă predea lor. Se străduiau pe toate căile să mă smulgă din mâinile acestora, dar nu îndrăzneau să o facă. Din țipetele și urletele groaznice pe care le scoteau am deslușit câteva cuvinte și de câteva ori chiar fraze întregi.

„- Este al nostru: L-a tăgăduit pe Dumnezeu“, au strigat deodată toți într-un glas și în același timp s-au repezit asupra mea. Mi-a înghețat sângele în vene.

„- E o minciună! Nu-i adevărat!“ am vrut să le răspund când mi-am revenit, însă aducerea-aminte mi-a înnodat limba. Într-un chip neînțeles mi-am amintit dintr-o dată o împrejurare neînsemnată care s-a petrecut foarte demult, în vremea tinereții mele, și pe care o uitasem definitiv.

XIX.

Mi-am adus aminte că în vremea când mai mergeam încă la școală, într-o zi ne-am adunat acasă la un prieten de-al nostru și vorbind despre diferitele probleme școlare, am trecut la discutarea unor teme mai înalte. Discutam deseori între noi astfel de lucruri.

„- În general, nu-mi plac ideile abstracte - a zis un prieten de-al meu - și în special, în acest caz. Pot crede într-o putere pe care știința nu o cunoaște până acum. Adică pot să accept existența ei chiar în cazul în care nu-i văd manifestările concrete, deoarece puterea aceasta poate fi foarte discretă, sau poate acționa împreună cu alte puteri și de aceea ne este greu să o vedem. Dar să cred în Dumnezeu ca într-o Ființă personală în timp ce nu văd nicăieri manifestările Lui, aceasta este o prostie pentru mine. Mi se spune: «crede»! Dar de ce trebuie să cred în Dumnezeu dacă, fără nici o diferență, pot crede că Dumnezeu nu există? Zic bine, nu-i așa? Nu cumva Acesta nu există? Tu ce zici?» m-a întrebat el.

„- Se poate să nu existe“, am spus eu.

Acest răspuns al meu a fost o „vorbă deșartă“. Această pălăvrăgeală a prietenului meu nu mă putea face să mă îndoiesc de existența lui Dumnezeu. De altfel, l-am urmărit fără să fiu atent la ceea ce spunea. Și totuși, după cum s-a văzut, acest cuvânt deșert nu a fost uitat. Acum trebuia să mă dezvinovățesc și să îndepartez această acuzație. Astfel s-au adevărit spusele Evangheliei: „Pentru orice cuvânt deșert, pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecării“ (Matei 12, 36). Vom da socoteală pentru orice

cuvânt fără folos pe care-l rostim îndemnați de vrăjmașul mântuirii noastre.

Aceasta era acuzația cea mai puternică pe care mi-o aduceau diavolii, cerând să fiu predat în mâinile lor. Această acuzație le-a dat noi puteri și curaj, și scoțând țipete sălbatice au început să se învârtă în jurul nostru, împiedicându-ne să ne continuăm drumul.

Atunci m-am gândit la rugăciune și am început să mă rog cerând ajutorul tuturor sfinților pe care îi știam și îmi veneau în minte în clipele acelea. Asta însă nu i-a speriat deloc pe diavoli. Eu, cel vrednic de plâns, care eram creștin numai cu numele, doar atunci, poate pentru prima oară, mi-am adus aminte de cea care se numește Apărătoarea neamului creștinesc.

Sufletul îmi era foarte cutremurat și de aceea rugăciunea mea către Maica Domnului a fost foarte fierbinte. Îndată ce am rostit numele ei ne-a acoperit o ceață albă care a înconjurat cu iuțea această mulțime oribilă de diavoli și, peste puțin timp, a ascuns-o pe de-a-ntregul de ochii mei. Însă timp îndelungat am auzit țipetele și urletele lor. Dar pentru că vocile deveneau din ce în ce mai slabe, am înțeles că diavolii rămâneau în urmă.

XX.

Eram stăpânit de frică și nu știu dacă am continuat sau nu mersul spre înălțimi în toată această vreme, din clipa când diavolii s-au apropiat de noi și până ce ne-au lăsat. Am înțeles

că înaintăm spre înălțimi doar atunci când în fața mea s-a întins iarăși spațiul infinit.

Peste puțin timp am văzut deasupra mea o lumină puternică: era ca lumina soarelui nostru, dar mult mai intensă. Era împărăția luminii.

„Da, este cu adevărat o împărăție în care lumina stăpânește nestingherită, căci această lumină nu produce umbră“, mă gândeam sau mai bine spus, simțeam într-un mod inexplicabil ceea ce până acum nu mai văzusem. „Dar cum poate exista lumină fără umbră?“, mi-a apărut imediat în minte această nedumerire, dovedind că încă mai gândeam după regulile lumii pământești.

Dintr-o dată am intrat cu mare viteză în această regiune a luminii, care propriu-zis mă orbea. Mi-am închis ochii și mi i-am acoperit cu mâinile. Dar asta nu m-a ajutat deloc deoarece lumina trecea prin mâinile mele.

„Vai, Dumnezeule meu, ce este această lumină? Mă orbește. Nu văd nimic, ca în întuneric, nu văd nimic“, am țipat eu, uitând că acum pot vedea în întuneric.

Când ochii mi s-au întunecat, m-a cuprins o și mai mare frică. Desigur, era firesc să mă tem, căci mă aflam într-o lume necunoscută. „Ce mă așteaptă - m-am gândit - când voi ieși din această lumină? Există undeva vreun sfârșit?“.

Atunci s-a întâmplat ceva la care nu mă așteptam. O voce maiestooasă și sublimă s-a auzit de sus. Cu statornicie neclintită și fără mânie, această voce a spus: „Nu e pregătit!“.

Și apoi... apoi mersul nostru spre înălțimi a încetat și am început să coborâm cu repeziciune. Însă înainte de a ieși din aceste sfere mi-a fost dat să cunosc un alt fenomen minunat. Îndată ce s-au auzit cuvintele de mai sus, întregul univers,

toate creaturile au răspuns încuviințând această hotărâre. Un glas format din milioane de voci a răsunat în aer și a repetat cuvintele acelea într-un limbaj pe care urechea nu-l poate descifra, dar pe care inima și mintea omului îl înțeleg, exprimându-și deplina încuviințare a acestei hotărâri. Există o asemenea armonie în această unire a voințelor și în armonia aceasta era o bucurie așa de minunată și nespūsă, încât bucuriile noastre pământești sunt neînsemnate în fața acesteia. Această voce a răsunat ca un acord neasemuit și sufletul meu răspunzând bucuriei înflăcărare, voia să se unească cu această minunată armonie universală.

XXI.

Nu am înțeles rostul adevărat al cuvintelor aceloră că trebuie să mă întorc din nou pe pământ și să trăiesc ca și până atunci. Credeam că mă vor duce în alt loc. O senzație de revoltă s-a trezit în mine când în fața mea au început să apară la început nedeslușite, ca și când ar fi fost învăluite în ceață, apoi foarte clare, orașul și străzile cunoscute.

Iată și clădirea orașului, pe care o țineam minte foarte bine. Ca și mai înainte, m-au trecut prin ziduri și uși încuiate și m-au dus într-o cameră care îmi era total necunoscută. În camera aceasta se găseau câteva mese vopsite într-o culoare închisă. Pe una din mese, m-am văzut pe mine, adică trupul meu neînsuflețit, acoperit cu un cearceaf alb.

Alături stătea un bătrân cu părul alb, îmbrăcat în veston negru, care ținea în mână o lumânare și citea Psaltirea. În cealaltă parte a camerei, pe o bancă neagră, lângă perete,

stătea sora mea, pe care, evident, o înștiințaseră de moartea mea și deja venise. Lângă ea era soțul ei care îi șoptea ceva la ureche.

- Ai auzit care este voia lui Dumnezeu? mi-a spus Îngerul păzitor, care până în clipa aceea tăcuse. M-a dus lângă masă și după ce mi-a arătat cu mâna trupul meu mort, mi-a spus: „Mergi și te pregătește!”. Imediat după aceea cei doi Îngeri s-au făcut nevăzuți.

XXII.

Îmi amintesc foarte bine ce s-a întâmplat după aceea. La început am simțit ca și când ceva m-ar fi apăsât. Apoi am simțit că mi-e frig. Faptul că am început din nou să simt aceste lucruri m-a făcut să-mi aduc aminte de viața mea dinainte și asta mi-a provocat o adâncă tristețe. M-am simțit ca și când aș fi pierdut o comoară de preț (vreau să specific aici că acest simțământ nu m-a părăsit deloc în următorii ani ai vieții mele).

Nu aveam nici cea mai mică dorință de a mă întoarce în viața dinainte, cu toate că nu avusesem până atunci mari neazuri sau suferințe. Însă această viață nu mai avea pentru mine nici un interes.

Ai văzut vreodată, iubite cititorule, o fotografie care timp îndelungat s-a aflat într-un spațiu umed? Din cauza umezelii, culorile se schimbă și fotografia care era curată și frumoasă devine o bucată de hârtie fără culoare. La fel și viața mea. Aceasta și-a pierdut pentru mine culoarea și interesul. Chiar și astăzi așa văd lucrurile.

Nu știu de ce, dar așa am simțit de la început. Tot ce pot spune este că viața nu mai avea nici o importanță pentru mine. O vedeam, de pildă, pe sora mea și știam că nu pot vorbi cu ea, acest lucru însă nu mă supăra deloc. Îmi era de ajuns că o văd și că știu totul despre ea. Nu mai voiam, ca înainte, să-mi fac văzută prezența. De altfel, exista altceva care mă preocupa mai mult. Presiunea pe care începusem să o simt mă chinuia din ce în ce mai tare. Mă simțeam ca și când aș fi fost strâns într-o menghină uriașă. Cu fiecare clipă ce trecea, această senzație devenea din ce în ce mai intensă. Nu am rămas nepăsător, ci am încercat să fac ceva. Nu pot descrie exact eforturile mele: poate că mă străduiam din toate puterile să scap de această strânsoare sau, știind că așa ceva e imposibil, încercam să înving senzația dezgustătoare pe care mi-o producea. Îmi amintesc doar că am fost înghesuit din ce în ce mai mult până când într-un sfârșit mi-am pierdut cunoștința.

XXIII.

Când mi-am revenit mă aflu în patul meu. Mi-am deschis ochii și i-am văzut în jurul meu pe oamenii care mă priveau cu mare atenție și curiozitate. Lângă mine, pe un scaun, stătea medicul șef al spitalului, care se străduia să arate celorlalți seriozitatea lui obișnuită. Încerca să spună că ceea ce mi s-a întâmplat e ceva obișnuit și că nu există nimic ciudat în toate acestea. Însă în ochi i se citea o mare

nedumerire. Celălalt medic m-a pironit de-a binelea cu privirea lui.

La picioarele mele, îmbrăcată în negru, tulburată și cu fața palidă, stătea sora mea. Lângă ea, era soțul său. În spatele surorii mele stătea infirmiera, a cărei față era mai senină decât a tuturor celorlalți. În spatele ei se afla un infirmier tânăr. Frica îi era zugrăvită pe chip.

Când mi-am revenit, mai întâi de toate am salutat-o pe sora mea. Aceasta s-a apropiat repede de mine, m-a îmbrățișat și a început să plângă:

„- Ce ne-ai făcut?“ a zis medicul cel tânăr care, la fel ca toți tinerii, se grăbea să împărtășească cu ceilalți ceea ce simțea. „N-aveți idee ce vi s-a întâmplat!“

„- Ba da, dimpotrivă, țin foarte bine minte tot ce s-a petrecut cu mine“, i-am răspuns.

„- Cum? Vreți să spuneți că nu v-ați pierdut cunoștința?“

„- Se pare că nu“.

„- Asta mi se pare curios - mi-a răspuns el și l-a privit pe medicul șef. E curios pentru că trupul dumneavoastră nu mai părea viu. Cum poate cineva într-o astfel de stare să-și păstreze cunoștința?“

„- După cum se pare, se poate, pentru că eu am văzut și am simțit tot ce mi s-a întâmplat“.

„- De văzut, sigur nu ați putut vedea, dar să auziți, să simțiți... Vreți să spuneți că ați auzit și ați înțeles tot? Nu cumva țineți minte și când v-a spălat trupul și l-a îmbrăcat?“

„- Nu, nu-mi amintesc pentru că nu-mi simțeam trupul“.

„- Cum e posibil acest lucru? Susțineți că vă amintiți tot și în același timp ziceți că nu vă simțeați trupul?“

„- Am spus doar că nu-mi simțeam trupul - am răspuns.“

Și întrucât mă găsesc încă sub influența evenimentului care mi s-a întâmplat, am crezut că asta e de ajuns pentru a înțelege ce voiam să spun“.

„- Adică?“ a continuat medicul, văzând că m-am oprit.

Nu am știut ce să-i spun. Nu puteam înțelege ce altceva vrea de la mine, totul mi se părea limpede. Am repetat:

„- V-am spus doar că nu simțeam trupul și ceea ce are legătură cu el, dar trupul meu nu e tot sinele meu. Sinele meu nu era doar în trup, atunci când mă găseam fără suflare. Cealaltă existență a mea continua să lucreze normal!“ - le-am spus.

Credeam că această schismă, sau mai bine zis, această despărțitură a existenței mele, care pentru mine era un fapt clar, putea să fie pricepută și de acei oameni cu care vorbeam.

Se vede că nu mă întorsesem încă la starea dinainte, încă nu gândeam ca oamenii de pe pământ. Și când vorbeam despre ceea ce cunoscusem din experiență, nu mi-am dat seama că pentru oameni, care nu au trăit ceea ce am trăit eu și care negau existența sufletului, cuvintele mele puteau să fie socotite ca un afect de om bolnav.

XXIV.

Medicul cel tânăr voia să mă întrebe și alte lucruri dar medicul șef l-a rugat să nu mă obosească mai mult. Nu știu dacă a făcut-o pentru că într-adevăr aveam nevoie de odihnă sau pentru că din cele ce spuseseam trăsese concluzia că mintea încă nu-mi funcționa normal.

M-au controlat și s-au încredințat că organismul meu funcționează foarte bine. M-au ascultat și nu au găsit nici urmă de pneumonie în plămâni mei. Mi-au dat să beau puțină zeamă și apoi au plecat cu toții din cameră. Doar sora mea a mai rămas puțin cu mine.

Aproape toți cei din jurul meu, deoarece credeau că discuțiile despre această întâmplare îmi provocau gânduri neplăcute (aș fi putut, de pildă, să mă gândesc că era posibil să mă îngroape de viu), au evitat să vorbească cu mine despre această problemă. Singura excepție era medicul cel tânăr.

Pe acesta îl interesa să afle mai multe despre ceea ce mi s-a petrecut. În fiecare zi și desigur, de multe ori pe zi, venea în camera mea să vadă, zicea el, cum evoluează sănătatea mea. Uneori îmi punea întrebări abstracte. De cele mai multe ori mă vizita singur, dar de câteva ori a adus cu el și un prieten, student, pentru a vedea și acela un om care a înviat din morți.

După trei zile sau patru zile, văzând că m-am însănătoșit destul de mult sau poate pentru că își pierduse răbdarea, a venit seara în camera mea și am început o discuție îndelungată.

Mi-a măsurat pulsul și mi-a zis.

„- Ciudat lucru. În toate aceste zile pulsul dumneavoastră e stabil, nici slab, nici febril. Însă nu știți ce vi s-a întâmplat atunci! O minune, altfel nu pot să o explic!“

Îmi recăpătasem puterile și înțelegeam că ceea ce mi se întâmplase era lucru neobișnuit. Pricepeam bine că numai eu cunosc toate câte mi s-au petrecut și că minunile despre care vorbea medicul sunt doar manifestările exterioare ale evenimentului întâmplat și care, din punct de vedere al științei medicale, sunt supranaturale. L-am întrebat:

„- Și când s-au întâmplat aceste minuni? Înainte de a reveni la viață?“

„- Da, înainte de a vă reveni. Nu vorbesc de mine, eu nu am mare experiență, pentru prima oară în viață întâlnesc un caz în care bolnavul cade în moarte clinică. Însă niciunul dintre medicii bătrâni nu mă cred când le povestesc situația dumneavoastră“.

„- Și ce s-a întâmplat exact de v-a uimit atât de mult?“

„- Cred că știți, dar chiar dacă nu știți, puteți înțelege și singur, că în cazul morții clinice organismul omului funcționează foarte încet: pulsul îi este slab, respirația neobservată, iar inima aproape că nu se aude. Dar cu dumneavoastră, înainte de a vă reveni, s-a petrecut ceva diferit: plămâni au început să lucreze ca două mari compresoare, inima bătea ca un ciocan. Nu pot să descriu asta, trebuia să vedeți. Erați ca un vulcan în erupție, pe mine m-a apucat groaza, această scenă era foarte înfiorătoare. Îmi părea că peste puțin n-o să mai rămână nimic din trupul dumneavoastră, nici un organism uman nu poate îndura asta“.

„Atunci nu e deloc ciudat că înainte de a reveni la viață mi-am pierdut cunoștința“, m-am gândit.

Înainte de a auzi povestirea medicului eram nelămurit și nu știam cum să explic de ce, în clipa când am plecat și viața s-a stins încet-încet în mine nu mi-am pierdut nici un moment cunoștința și, din contră, când am revenit la viață, n-am mai știut de mine. Acum însă am înțeles: și în clipa morții simțeam acea strânsură de care am scăpat ieșind din trupul care o provoca. Sufletul singur, fără trup, e cu neputință să leșine. Pe când în ceasul când am revenit la viață a trebuit să îmbrac din nou acest trup al meu care se supune legilor firii și leșină.

XXV.

Între timp medicul a continuat:

„- Și asta, atenție, după treizeci și ceva de ore de moarte clinică! Puterea cu care funcționa organismul dumneavoastră, o puteți înțelege din faptul că, înainte de a reveni la viață, toate membrele corpului vă erau înghețate și după un sfert de oră sau douăzeci de minute le-ați putut mișca și după încă o oră vi s-au încălzit și degetele. Asta e minune! Când o spun celorlalți nu vor să mă creadă“.

„- Știți de ce s-a întâmplat această minune, doctore?“

„- De ce?“

„- Voi, medicii, când spuneți moarte clinică, vă gândiți la ceva ce se aseamănă cu leșinul?“

„- Da, dar la un grad mai înalt...“

„- Atunci, în cazul meu, nu putem vorbi de moarte clinică“.

„- Și ce a fost aceasta, dacă nu moarte clinică?“

„- Am murit cu adevărat și apoi am înviat. Dacă era vorba doar de o slăbire a puterilor organismului, atunci nu ar fi existat o asemenea «erupție» în momentul când am revenit la viață. Dar întrucât trupul meu trebuia să se pregătească urgent pentru primirea sufletului, de aceea toate organele lui au prins să funcționeze «peste program»“.

La început medicul mă asculta cu atenție dar mai apoi pe față i-a apărut indiferența:

„- Acum glumiți. Desigur, pentru noi, medicii, acest caz este de mare importanță“.

„- Adevărat vă spun, nu glumesc. Cred fără șovăire în toate acestea și aș vrea să credeți și dumneavoastră. Credeți

cel puțin pentru a putea cerceta serios acest caz nemaîntâlnit. Îmi spuneți că nu am putut vedea nimic, dar vreți să vă descriu morga în care nu am intrat niciodată în viață? Vreți să vă spun unde stătea fiecare dintre voi în clipa în care muream și ce ați făcut după moartea mea?“

Medicul a fost foarte interesat să afle despre acestea. Când i le-am povestit pe toate și i-am redat cu de-amănuntul toată împrejurarea, doar atât a putut să zică:

„- Foarte ciudat! Poate ați avut vedenii...“

„- Doctore, aceste două lucruri nu se potrivesc între ele: să fiu înghețat ca un pește congelat și totodată să am vedenii!“ Dar cea mai mare uimire i-a provocat-o povestirea mea despre starea în care mă găseam în primele momente după plecarea sufletului din trup. Că vedeam cum se îngrijesc de trupul meu, care pentru mine era o haină nefolositoare. Că mă străduiam să ating ori să împing pe cineva ca să fiu băgat în seamă. Că aerul, care dintr-o dată devenise foarte dens pentru mine, nu mă lăsa să am legătură cu lucrurile din jurul meu.

Medicul asculta cu gura căscată tot ce-i spuneam și mă privea cu uimire. Îndată ce am terminat, m-a salutat și a plecat. Probabil s-a dus să împărtășească și altora ceea ce aflase.

XXVI.

Cred că i-a spus și medicului șef pentru că acesta, când m-a vizitat în ziua următoare ca să mă consulte, mi-a zis:

„- Ați avut halucinații în timpul morții clinice. Încercați să le uitați, altfel...“

„- Altfel voi înnebuni?“ - i-am zis.

„- Nu, asta e exagerat. Însă vă pot provoca manie“.

„- Spuneți-mi, doctore, poate avea cineva halucinații când se află în moarte clinică?“

„- De ce întrebați? O știți mai bine ca mine“.

„- Doar cazul meu nu vă poate convinge. Aș vrea să știu ce spune medicina despre asta“.

„- Încă nu putem neglija cazul dumneavoastră. Asta e lucru sigur. Dar nici nu putem spune că în toate cazurile e vorba de moarte clinică, deoarece în felul acesta închidem ușile cercetării, ceea ce de multe ori conduce la o diagnosticare greșită. În cazul dumneavoastră lucrurile sunt clare. V-ați aflat în moarte clinică - aici nu încapе îndoială. Prin urmare halucinațiile pe care le-ați avut se întâmplă în astfel de împrejurări“.

„- Doctore, în cazul pneumoniei, există condiții de intrare în moarte clinică?“

„- Medicina nu ne spune exact ce condiții sunt necesare. Există chiar cazuri în care oamenii au pățit asta fără să fi avut vreo boală“.

„- Poate însă pneumonia să se vindece singură în timpul morții clinice, când inima nu funcționează și prin urmare nimic nu împiedică boala să se agraveze?“

„- De vreme ce vi s-a întâmplat asta, înseamnă că se poate. Dar credeți-mă, pneumonia s-a vindecat după ce ați ieșit din moarte clinică“.

„- În câteva minute?“

„- Nu în câteva minute... Dar poate că și în câteva minute. Așa cum lucrau atunci inima și plămânii dumneavoastră, cu

acea putere ar fi putut să spargă și gheața de pe râul Volga, nu numai să vindece la iuțeală orice boală. După cum vedeți, se poate“.

„- Așadar cazul meu nu are nimic ciudat și este un lucru obișnuit?“

„- Nu, pentru că cel puțin... e un fenomen foarte rar“.

„- Rar? Nu cumva e mai bine să spunem că ceea ce mi s-a întâmplat e imposibil să se petreacă în mod firesc?“

„- De ce e imposibil, de vreme ce dumneavoastră vi s-a întâmplat?“

„- Prin urmare, pneumonia se poate vindeca singură, chiar și atunci când organismul nu funcționează. Inima și plămânii a căror funcționare e împiedicată de boală, pot, dacă vor, să lucreze foarte bine! Atunci n-a existat nici un motiv să mor de pneumonie! Și spuneți-mi, doctore, cum se poate trezi omul din moartea clinică provocată de pneumonie? Cum poate adică să scape în același timp din aceste două mari primejdii?“

Pe fața medicului a apărut un zâmbet ironic.

„- Vedeți? V-am prevenit în legătură cu mania, a zis. Vreți să spuneți că în cazul dumneavoastră nu a fost moarte clinică și îmi puneți întrebări cu scopul...“

„Cu scopul, am gândit eu, de a înțelege care dintre noi suferă de manie: eu, care vreau să cercetez științific starea în care m-am aflat ori tu, care vrei să o vezi așa cum o vede «știința» căreia îi slujești, cu toate dovezile clare care mărturisesc contrariul“.

Însă cu glas tare am spus:

„- Vă pun întrebări cu scopul de a vă arăta că nu pot să zic că a venit iarna, când afară e primăvară, când în jurul

meu înfloresc pomii și că nu va ninge din cauză că știința consideră că iarna trebuie să ningă. Îmi aduc bine aminte că odată a nins pe 12 mai, când pomii din grădina tatălui meu înfloriseră“.

Se pare că acest răspuns l-a făcut pe medic să înțeleagă că întârziase și că eu eram deja stăpânit de „manie“. Nu mi-a mai spus nici un cuvânt și, la rândul meu, nu l-am mai întrebat nimic.

XXVII.

Am istorisit aici discuția cu medicul șef pentru ca cititorul să nu mă acuze de superficialitate.

Să nu zică, adică, că nu am încercat să cercetez imediat științific întâmplarea prin care am trecut, mai ales că aceasta s-a petrecut în condiții atât de curioase. Adică în prezența celor doi medici și a personalului spitalului, care au fost martori ai acestui eveniment! Cititorul își poate da seama ce rezultate ar fi adus această „cercetare științifică a mea“. Ce aș fi putut oare să aflu de la asemenea oameni de știință? Existau multe lucruri pe care voiam să le înțeleg. Voiam să aflu amănunțit dacă există vreo probabilitate cât de mică pentru ca pneumonia să dispară atunci când inima nu lucra, circulația sângelui se oprișe, și corpul îmi era înghețat. Nu am crezut în povestea că boala a dispărut în câteva minute, după ce mi-am revenit, căci cum se poate explica în acest caz faptul că inima și plămânii mei, care erau împiedicați de pneumonie să funcționeze, acționau cu atâta putere?

Nu i-am mai deranjat pe medici cu întrebările mele deoarece oricum nu credeam că răspunsurile pe care mi le-ar fi dat ar fi fost adevărate și nepărtinitoare.

Am încercat și mai târziu să continui cercetarea mea dar rezultatul a fost aproape același. Pretutindeni întâlneam neinteres pentru cercetare liberă, mentalitate de serviciu și teama oamenilor de a ieși din limitele ce le sunt impuse de știință.

Știința... Am fost dezamăgit de știință! Când îi întrebam pe oamenii de știință dacă există probabilitatea ca cel care a intrat în moarte clinică din cauza pneumoniei plămânilor să-și revină, îmi răspundeau negativ. Același răspuns negativ primeam și când întrebam dacă e posibil ca un om intrat în moarte clinică să-și revină sau dacă e posibil să intre în moarte clinică când toți medicii cad de acord că rezultatul bolii lui va fi moartea definitivă. Și dacă înaintam mai mult și puneam și alte întrebări, răspunsurile deveneau din ce în ce mai nesigure. Și dacă spuneam că toate acestea mi s-au întâmplat mie, „oamenii de știință“ ziceau îndată: „Dacă aceasta vi s-a întâmplat dumneavoastră, atunci...“ etc. Și nici urmă de nedumerire sau mirare, lucru ce arată că omul nu crede deloc în cele ce a spus cu un sfert de oră înainte...

La urmă, am încercat să adun singur informații în legătură cu această temă. Am făcut asta deoarece:

1. Am căutat să aflu ce este moartea clinică. Este un somn adânc, este leșin, adică o stare în care viața se stinge din om, dar nu îl părăsește definitiv. Nu cumva ideea pe care o are știința despre asta e greșită și fiecărui om care intră în moarte clinică i se întâmplă ce mi s-a întâmplat mie?

2. Deoarece știam că unii nu mă vor crede (însă necredința lor este total illogică și neîntemeiată, pentru că științific nu se poate dovedi că acest lucru e imposibil să se întâmple), m-am străduit să găsesc dovezi în diferitele studii care se ocupau cu această problemă.

XXVIII.

La ce rezultate a ajuns cercetarea mea? Ce a fost acel lucru care mi s-a întâmplat? Exact ceea ce am scris mai sus, adică sufletul meu a plecat din trup pentru o perioadă de timp și apoi, la porunca lui Dumnezeu, s-a întors. Acest fapt poate fi văzut în mod diferit de fiecare dintre noi: unul îl poate considera imposibil, iar altul poate spune că e firesc. Aceasta depinde de temperamentul și concepția despre lume a fiecăruia. Pentru cei care nu cred în existența sufletului, nu are rost nici măcar să se gândească la așa ceva. Ce suflet poate pleca din trup, dacă nu există suflet? Aș vrea însă ca asemenea oameni să observe următorul lucru: în om există ceva care poate să vadă, să audă, să trăiască, adică să lucreze și atunci când trupul lui se află întins pe masă, fără suflare și fără simțiri.

Pentru cei care cred că omul nu e format doar din elemente materiale, ci în afară de acestea există în el și o putere care lucrează independent, pentru aceștia întâmplarea pe care am povestit-o nu va părea ciudată. Să credem în existența sufletului este, după părerea mea, foarte logic. Cu adevărat, dacă puterea care dă viață și însufletește trupul nostru este produsul funcționării lui, atunci moartea nu are

rost. De ce oare să existe bătrânețea și moartea, dacă organismul nostru poate lua fără încetare din mediu toate substanțele necesare pentru a se reînnoi?

Am povestit întâmplarea mea multor preoți și ierarhi. Între ei erau și oameni foarte învățați. Toți, fără nici o excepție, mi-au răspuns că împrejurarea prin care am trecut nu e deloc imposibilă. Multe astfel de cazuri sunt descrise în Vechiul și Noul Testament, încă și în viețile sfinților. Preaînțeleptul Dumnezeu îngăduie cu scopuri bune astfel de răpiri ale sufletului, și le dă oamenilor să vadă, după măsura puterilor lor, cealaltă lume, lumea în care vom ajunge cu toții într-un final. După părerea mea, în unele cazuri, scopul acestor dezvăluiri devine evident imediat. Însă există și cazuri în care acesta rămâne ascuns și dezvăluirea poate părea nejustificată, și abia după multă vreme va fi înțeles rostul ei.

În cărțile pe care le-am citit pe această temă am găsit o împrejurare în care o astfel de răpire a sufletului în cealaltă lume a avut o importanță definitivă abia pentru strănepotul femeii căreia i s-a întâmplat aceasta. Omul acela voia să se sinucidă și nimic nu îl putea opri. Însă când a auzit ce i s-a întâmplat străbunicii și-a schimbat hotărârea. Probabil că exista necesitatea unei astfel de cunoașteri prin experiență a lumii celeilalte, dar nimeni din familia aceasta, în afară de străbunica tânărului, nu avea posibilitatea să i-o arate. De aceea timpul care a trecut de la dezvăluire și până la apariția rostului ei a fost foarte îndelungat.

Aceasta este partea religioasă a problemei. Să trecem acum și să vedem evenimentul din alt unghi. Aici am descoperit multe lucruri care întăresc credința mea și nimic nu ar putea-o zdruncina.

XXIX.

Mai înainte de toate trebuie să spun că din cărțile pe care le-am citit am aflat că e imposibil ca cineva să aibă halucinații în timp ce se găsește în moarte clinică. Când omul intră în moarte clinică, de obicei nu aude și nu simte nimic ori aude ceea ce se întâmplă cu adevărat în jurul lui. Și e greșit ca această stare să se numească moarte clinică.

Această stare seamănă mai mult cu paralizia sau cu letargia. Paraliza asta poate avea grade diferite și în cazul când este ipnotică, paralizează tot organismul. Atunci nu se mai poate vorbi de vise sau închipuiri pentru că împreună cu celelalte organe paralizează și creierul.

Dacă această letargie nu este foarte adâncă, atunci bolnavul are simțurile treze și simte și înțelege tot. Mintea lui lucrează ca și mintea unui om sănătos. Așadar, dacă cineva pățește asta, creierul nu i se întunecă precum în cazul somnului sau leșinului.

O dovadă bună că cele trăite de un om trecut prin situația mea sunt adevărate, și nu sunt halucinații și închipuiri, este convingerea lui că cele ce i s-au întâmplat au fost reale, și urmările profunde produse de acestea. Însă această dovadă poate fi considerată serioasă doar de oamenii cu cuget sănătos și nu de „oamenii de știință“. Cred că fiecare dintre noi a avut experiența vreunui vis, vreunei halucinații sau închipuiri și știe cât timp rămân acestea în memorie. De obicei se destramă imediat după ce ne trezim, când e vorba de vis, sau după trecerea momentului de criză al bolii, când e vorba de

halucinație ori închipuire. Îndată ce omul își revine în simțiri, se eliberează de influența lor și înțelege că cele văzute au fost închipuiri. Am cunoscut un om care, după ce a trecut de momentul crizei și și-a revenit, le povestea celorlalți zâmbind despre închipuirile groaznice pe care le-a avut. Cu toate că era încă slăbit, vedea starea din care abia ieșise cu ochii unui om sănătos, și halucinațiile pe care le avusese nu îi provocau spaimă. Altfel a fost starea în care m-am aflat eu. Niciodată după aceea nu m-am îndoit că toate cele pe care le-am văzut și le-am trăit, din clipa în care sufletul meu a plecat din trup și până când mi-am revenit la morgă, au fost adevărate și reale, ca și viața mea de până acum. Unii oameni au încercat în multe feluri să mă facă să nu cred în acestea. Uneori aceste încercări ale lor îmi păreau foarte caraghioase. E posibil să convingem un om să nu creadă în cele ce în memoria lui sunt atât de vii ca și când le-ar fi trăit ieri? Încercați să-l convingeți că ieri a dormit toată ziua și a visat, când el este sigur că ieri, ca în fiecare zi, și-a băut ceaiul, a mâncat, s-a dus la lucru și i-a văzut pe prietenii săi.

În astfel de cazuri eu nu sunt vreo excepție. Citiți povestirile despre împrejurări asemănătoare și veți vedea că asemenea dezvăluiri ale lumii celeilalte erau uneori cunoscute de un singur om. Atunci i se interzicea să istorisească întâmplarea vreunui alt om. Și acesta, oricât de simplu și palavragiu ar fi fost, respecta cu îndârjire porunca și nu spunea taina lui nici măcar rudelor. Nu le descoperea ceea ce îi fusese încredințat doar lui, chiar dacă treceau zece sau douăzeci de ani. Din asta devine evident cât de sfântă și de necălcat era pentru el porunca și, prin urmare, întâmplarea pe care o trăise era adevărată și nu era rodul închipuirii lui.

XXIX.

Mai întâi de toate trebuie să spun că din cărțile pe care le-am citit am aflat că e imposibil ca cineva să aibă halucinații în timp ce se găsește în moarte clinică. Când omul intră în moarte clinică, de obicei nu aude și nu simte nimic ori aude ceea ce se întâmplă cu adevărat în jurul lui. Și e greșit ca această stare să se numească moarte clinică.

Această stare seamănă mai mult cu paralizia sau cu letargia. Paralizia asta poate avea grade diferite și în cazul când este puternică, paralizează tot organismul. Atunci nu se mai poate vorbi de vise sau închipuiri pentru că împreună cu celelalte organe paralizează și creierul.

Dacă această letargie nu este foarte adâncă, atunci bolnavul are simțurile treze și simte și înțelege tot. Minteia lui lucrează ca și mintea unui om sănătos. Așadar, dacă cineva pățește asta, cugetul nu i se întunecă precum în cazul somnului sau leșinului.

O dovadă bună că cele trăite de un om trecut prin situația mea sunt adevărate, și nu sunt halucinații și închipuiri, este convingerea lui că cele ce i s-au întâmplat au fost reale, și urmările profunde produse de acestea. Însă această dovadă poate fi considerată serioasă doar de oamenii cu cuget sănătos și nu de „oamenii de știință“. Cred că fiecare dintre noi a avut experiența vreunui vis, vreunei halucinații sau închipuiri și știe cât timp rămân acestea în memorie. De obicei se destramă imediat după ce ne trezim, când e vorba de vis, sau după trecerea momentului de criză al bolii, când e vorba de

halucinație ori închipuire. Îndată ce omul își revine în simțiri, se eliberează de influența lor și înțelege că cele văzute au fost închipuiri. Am cunoscut un om care, după ce a trecut de momentul crizei și și-a revenit, le povestea celorlalți zâmbind despre închipuirile groaznice pe care le-a avut. Cu toate că era încă slăbit, vedea starea din care abia ieșise cu ochii unui om sănătos, și halucinațiile pe care le avusese nu îi provocau spaimă. Altfel a fost starea în care m-am aflat eu. Niciodată după aceea nu m-am îndoit că toate cele pe care le-am văzut și le-am trăit, din clipa în care sufletul meu a plecat din trup și până când mi-am revenit la morgă, au fost adevărate și reale, ca și viața mea de până acum. Unii oameni au încercat în multe feluri să mă facă să nu cred în acestea. Uneori aceste încercări ale lor îmi păreau foarte caraghioase. E posibil să convingem un om să nu creadă în cele ce în memoria lui sunt atât de vii ca și când le-ar fi trăit ieri? Încercați să-l convingeți că ieri a dormit toată ziua și a visat, când el este sigur că ieri, ca în fiecare zi, și-a băut ceaiul, a mâncat, s-a dus la lucru și i-a văzut pe prietenii săi.

În astfel de cazuri eu nu sunt vreo excepție. Citiți povestirile despre împrejurări asemănătoare și veți vedea că asemenea dezvăluiri ale lumii celeilalte erau uneori cunoscute de un singur om. Atunci i se interzicea să istorisească întâmplarea vreunui alt om. Și acesta, oricât de simplu și palavragiu ar fi fost, respecta cu îndârjire porunca și nu spunea taina lui nici măcar rudelor. Nu le descoperea ceea ce îi fusese încredințat doar lui, chiar dacă treceau zece sau douăzeci de ani. Din asta devine evident cât de sfântă și de necălcat era pentru el porunca și, prin urmare, întâmplarea pe care o trăise era adevărată și nu era rodul închipuirii lui.

Se știe că după asemenea dezvăluiri, chiar și atei devin credincioși și rămân așa toată viața lor.

Ce lucru ciudat mai e și acesta! Cum poate un om sănătos ca mine să se afle toată viața sub influența unui vis înfricoșător sau a unei halucinații? Și mai mult: cum putea această halucinație să schimbe viața și gândirea mea, când chiar și cele mai îngrozitoare evenimente au fost neputincioase pentru a produce o astfel de schimbare?

Așadar această schimbare nu se datorează letargiei ori halucinației, ci unei întâmplări adevărate. Să ținem seama și de tendința oamenilor în general, de a uita de evenimentele neplăcute, de pierderea rudelor etc., de unde și zicala: „timpul le vindecă pe toate“. Și atunci faptul că această întâmplare s-a păstrat vie în mintea mea nu este o dovadă că am trecut acel hotar care desparte cele două lumi, dincolo de care nu există timp și uitare, și care în limbajul nostru se numește „moarte“?

XXX.

Toate aceste lucruri care mi s-au întâmplat sunt neobișnuite și nu știu dacă trebuie să mai repet. Unde a dispărut pneumonia care era atât de puternică încât mi-a provocat scăderea temperaturii, mi-a umplut plămânii și nu mi-a îngăduit să elimin lichidul care mi se adunase în piept? Cum a putut să se dizolve atunci când sângele meu era înghețat? De ce plămânii și inima mea, imediat după ce mi-am revenit, au început să funcționeze cu atâta putere, dacă boala încă nu dispăruse? E foarte greu pentru mine să cred că în asemenea

condiții aș fi putut să mă întorc în viață într-un mod firesc. Sunt foarte rare cazurile în care bolnavii se vindecă de o asemenea boală, chiar când se găsesc în împrejurări mai avantajoase decât a mea. În ce împrejurări m-am aflat eu? Medicii m-au lăsat, trupul mi-a fost spălat și pus pe o masă de morgă, unde nu exista încălzire. Și încă ceva. Ceea ce vedeam și auzeam nu era produsul închipuirii mele. Toate acestea s-au întâmplat în realitate. Înțelegeam foarte bine tot ce se petrecea în jurul meu. Prin urmare, acestea toate nu erau halucinații și mintea mea funcționa normal. Și totuși, simțeam sinele meu despărțit: vedeam trupul neînsuflețit întins pe pat și în același timp vedeam și cealaltă parte a mea. Înțelegeam că mă aflu într-o stare diferită și percepeam toate însușirile acestui nou mod de existență. Deodată am încetat să mai văd ce se întâmplă în camera mea. De ce? Întrucât mi-am pierdut definitiv cunoștința? Nu, am continuat să văd și să înțeleg tot ce se întâmpla în jurul meu. Și nu mai vedeam ceea ce se petrecea în camera mea, deoarece nu mai eram acolo. Când m-am întors am văzut și am auzit iarăși, însă nu ce se întâmpla în cameră, ci la morgă, unde nu fusesem niciodată înainte.

Dacă nu există suflet, atunci cine era cel care le vedea și le auzea pe toate? Cum putea sufletul să se despartă de trup dacă, în cazul meu, nu s-a întâmplat ceea ce în limbajul nostru se numește „moarte“? Și de ce aș fi spus toate astea astăzi, în vremurile noastre, în secolul necredinței și negării, dacă nu le-aș fi trăit cu adevărat? Deoarece cred și cunosc că învățătura Bisericii noastre ortodoxe despre moarte este adevărată, am simțit nevoia de a face această mărturisire. Este mărturisirea unui om care nu credea în viața de după

moarte și într-un mod minunat s-a vindecat de această boală illogică și groaznică ce are o așa mare răspândire în zilele noastre.

În parabola despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr, prin glasul lui Avraam, Domnul zice: „Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți“ (Luca 16, 31). Cei care au citit cu atenție această istorisire a mea vor înțelege că vorbele acestea ale Domnului sunt valabile și pentru noi astăzi. Oamenii care nu aud și nu păzesc poruncile dătătoare de viață ale Domnului nostru, pe care proorocii și apostolii le-au scris în cărțile sfinte, sunt neputincioși să creadă în cele spuse de un om care cu adevărat a înviat din morți... Așa este inima omului cea întunecată de păcat: deși înzestrat cu urechi, omul nu aude!

„Iată, m-a înconjurat mulțimea duhurilor celor rele ce au scris păcatele mele și strigă puternic cerând smeritul meu suflet.

Miluiți-mă pe mine, Îngeri întru tot sfinți ai lui Dumnezeu cel Atotțiitor și izbăviți-mă de toate vămile celor vicleni, căci nu am lucru bun care să cumpănească împotriva faptelor mele celor rele.

Pleacă urechea ta către mine, Maica lui Dumnezeu, din înălțimea slavei tale, ceea ce ești bună, și ascultă suspinările cele de pe urmă și dă-mi mână de ajutor.

Stăpână, Stăpână, miluiește acum sufletul meu cel lipsit care caută către singur acoperământul tău și nu îngădui, Preabună, să fiu dat diavolilor“.

(Din slujba la ieșirea cu greu a sufletului)

O MINUNE NECUNOSCUTĂ A SFÂNTULUI NICOLAE

Sfântul Ioan Damaschinul Stihirea a II-a la înmormântare

„Vai, câtă luptă are sufletul când se desparte de trup! Vai, cât lăcrimează atunci și nu are cine să-l miluiască pe el! Către Îngeri își ridică ochii și zadarnic îi roagă. Către oameni mâinile își întinde și nu are cine să îi ajute. Pentru aceea iubii mei frați, înțelegând scurttimea vieții noastre de la Hristos să cerem celui mutat de la noi odihnă și sufletelor noastre mare milă“.

(Din slujba înmormântării)

S-au adunat invitații, dar logodnicul Zoiei nu venise încă. Numele lui era Nicolae.

Fetele și băieții s-au împărțit în perechi și au început dansul. Zoia a rămas singură. Din prosteala, fără să se gândească mult,

În Rusia sărbătorile se țin după calendarul vechi. Postul Crăciunului durează de la 28 noiembrie până pe 6 ianuarie în anul următor (pentru cei ce socotesc aceasta de pe calendarul nou).

O MINUNE NECUNOSCUTĂ A SFÂNTULUI NICOLAE

Un eveniment adevărat petrecut în anul 1956, care a cutremurat și a adus la pocăință sute de oameni din orașul Kuibisev (astăzi Samara), din Rusia Sovietică.

În orașul Kuibisev trăia o familie: o mamă evlavioasă și fiica ei, Zoia. În seara ajunului Anului Nou (31 decembrie) 1956, Zoia a invitat șapte prietene de-ale ei și tot atâția tineri la cină și dans. Atunci era postul Crăciunului² și mama Zoiei o rugase pe aceasta să nu dea petrecere cu dansuri și mâncăruri, dar fata a rămas neclintită în hotărârea ei. În seara aceea, mama ei s-a dus la Biserică să se roage.

S-au adunat invitații, dar logodnicul Zoiei nu venise încă. Numele lui era Nicolae.

Fetele și băieții s-au împărțit în perechi și au început dansul. Zoia a rămas singură. Din prosteală, fără să se gândească mult,

---

² În Rusia sărbătorile se țin după calendarul vechi. Postul Crăciunului durează de la 28 noiembrie până pe 6 ianuarie în anul următor (pentru cei ce socotesc aceasta de pe calendarul nou).

a luat din perete icoana Sfântului Nicolae, făcătorul de minuni, și a zis: „Îl voi lua pe acest Nicolae și voi merge să dansez cu el“, fără să le asculte pe prietenele ei care au sfătuit-o să nu facă acest lucru hulitor, dar Zoia a răspuns cu îndrăzneală: „Dacă există Dumnezeu, să mă pedepsească!“.

A început să danseze, s-a învârtit de două ori, când în cameră s-a făcut deodată un zgomot înfricoșător, o vijelie, și a strălucit o lumină orbitoare ca fulgerul.

Petrecerea s-a preschimbat în groază și frică. Toți au plecat din cameră înspăimântați. Numai Zoia stătea nemișcată, cu icoana sfântă lipită de piept, încremenită și înghețată ca marmura. Medicii care au sosit repede, nu au putut-o face să-și revină, cu toate străduințele lor. Acele seringilor s-au strâmbat și s-au rupt în trupul ei ca de marmură! Au vrut să o transporte la spital, dar nu au putut să o miște din locul ei. Ca și când picioarele i-ar fi fost pironite în podea. Dar inima îi bătea! Zoia era vie. Însă nu mai putea nici să mănânce, nici să bea...

Când mama ei s-a întors și a văzut ce s-a întâmplat, a căzut în leșin și au dus-o la spital de unde a ieșit peste câteva zile.

Credința ei în mila lui Dumnezeu și rugăciunile fierbinți pentru iertarea nefericitei sale fiice, i-au înnoit cu harul lui Dumnezeu puterile acesteia.

Zoia și-a venit în simțiri, și cu lacrimi în ochi, a cerut iertare și ajutor.

În primele zile casa Zoiei era înconjurată de mulțime de lume: credincioși veniți de departe, curioși, medici și fețe duhovnicești. Dar foarte repede, la ordinul autorităților, casa a fost închisă pentru vizitatori. Doi polițiști străjuiau, schimbându-se la fiecare opt ore. Unii dintre ei, tineri încă

(28-30 de ani), se albeau de frică atunci când o auzeau pe Zoia în fiecare noapte, scoțând țipete înfiorătoare.

Noapte de noapte, lângă ea se ruga mama ei.
„- Roagă-te, mamă! Roagă-te că pier pentru păcatele mele! Roagă-te!“ striga Zoia.

A fost înștiințat și patriarhul de toate cele întâmplate și l-au rugat să facă rugăciuni pentru însănătoșirea Zoiei. Patriarhul a răspuns:

„- Cel care a pedepsit-o, acela o va milui!“
Între persoanele cărora le era îngăduit de aici înainte să o viziteze pe Zoia erau:

1. Un vestit profesor de la medicină care a venit de la Moscova. Acesta a adevărit că inima nu a încetat să-i bată.

2. Preoții care au fost chemați de mama ei pentru a-l lua pe Sfântul Nicolae din mâinile Zoiei. Dar nici aceia nu au putut dezlipi icoana din mâinile înmărmurite ale ei.

3. Ieromonahul Serafim din pustia Glinsk, care a venit la Kuibisev de sărbătoarea Crăciunului și a săvârșit aghiazma și a sfințit icoana. Apoi a zis: „Acum trebuie să așteptăm vreun semn la Paște! Dacă nu se întâmplă nimic, înseamnă că se apropie sfârșitul lumii!“, arătând prin cuvintele acestea credința lui adâncă într-o minune.

4. Mitropolitul Nicolae care, de asemenea, a citit Paraclisul și a zis: „Să așteptăm o nouă minune la Paște!“, repetând vorbele evlaviosului ieromonah.

În ajunul sărbătorii Bunevestiri (care în anul acela a căzut în sâmbăta din săptămâna a treia de post), de paznicii Zoiei s-a apropiat un părinte bătrân și i-a rugat să-i îngăduie s-o vadă pe fată. Dar paznicii au refuzat să-l lase să intre. A venit părintele în ziua următoare, dar nici paznicii aceia nu i-au

dat voie. A treia oară, la o zi după Bunavestire, paznicii l-au lăsat să intre. Straja a auzit cu câtă blândețe a vorbit cu Zoia, când a intrat: „Așadar, ai obosit de atâta stat în picioare?”.

A trecut un timp și când paznicii au vrut să-l scoată afară pe părinte, el nu era în cameră...

Toți erau siguri că acela a fost însuși Sfântul Nicolae. Așa a rămas Zoia în picioare vreme de patru luni (128 de zile), exact până la Paști, care în acel an a căzut pe 23 aprilie (6 mai după noul calendar).

În noaptea strălucitei Învieri a lui Hristos, Zoia a început să strige neobișnuit de tare:

„- Rugați-vă!”

Paznicii de noapte s-au înfiorat și au întrebat-o: „De ce strigi așa de înfricoșător?”. Răspunsul a fost:

„- E groaznic! Arde pământul! Rugați-vă! Lumea întreagă piere pentru păcatele ei, rugați-vă!”

Din clipa aceea Zoia a început să revină la normal, mușchii au început să i se înmoaie și să lucreze. Au așezat-o pe o saltea dar ea continua să strige și să-i cheme pe toți la rugăciune pentru lumea ce piere în păcate, pentru pământul ce arde din cauza fărâdelegilor ei.

„- Cum de ai rămas în viață până acum? Cine te-a hrănit?” au întrebat-o.

- Porumbeii, porumbeii m-au hrănit, a fost răspunsul ei. De aici s-a văzut limpede că a primit milă și iertare de la Dreapta Domnului Atotputernic. Domnul a iertat păcatele Zoiei prin prezența Sfântului Nicolae făcătorul de minuni, și datorită chinurilor grele ale statului în picioare timp de 128 de zile.

Toate aceste evenimente i-au cutremurat pe locuitorii din Kuibisev și din satele învecinate. Mulți oameni, văzând minunea, auzind țipetele și rugămintele ei de a se ruga pentru oamenii care pier din cauza păcatelor lor, și-au regăsit credința în Dumnezeu. S-au întors în Biserică pocăindu-se. Cei care nu purtau cruce au început să poarte în acea vreme când numai pentru acest lucru puteau să plătească cu viața lor. S-au întors la Dumnezeu atât de mulți încât cruciulițele din biserici nu au ajuns pentru toți cei care au cerut.

Poporul a cerut cu frică și lacrimi iertarea păcatelor, repetând cuvintele Zoiei: „E groaznic, arde pământul, pierim pentru păcatele noastre! Oamenii pier din cauza fărâdelegilor lor!”.

A treia zi de Paști, Zoia a plecat la Domnul, după ce a îndurat chinul greu al statului în picioare în fața Domnului, vreme de 128 de zile, pentru iertarea păcatelor ei. Sfântul Duh a ținut-o în viață tot acest timp pentru ca sufletul ei să învieze din moartea păcatului și, în ziua cuvenită, să primească trup pentru viața veșnică. După cum, de altfel, o spune chiar numele ei: Zoia (viață). **Comentariu** (al originalului rusesc): În presa sovietică din acea vreme, cazul Zoiei a fost viu comentat. Răspunzând scrisorilor sosite la redacția unui ziar vestit, un om de știință a susținut că întâmplarea Zoiei a fost adevărată, dar totodată a anunțat că este o formă de acompisie necunoscută încă de știință. În mod sigur, această afirmație nu este adevărată deoarece mai târziu s-a văzut că, în cazul acompisiei, nu există o astfel de împietrire a pielii, încât medicii să nu poată face injecții bolnavului. În al doilea rând, pe Zoia nu au putut-o transporta; aceasta a stat în picioare, și desigur, mai mult decât poate

îndura un om obișnuit. În al treilea rând, boala în sine nu îl întoarce pe om la Dumnezeu și nu aduce dezvăluiri din cer, pe când în cazul Zoiei, mii de oameni și-au regăsit credința în Dumnezeu și și-au arătat credința pe față, s-au botezat și au trăit creștinește. Nu numai că au crezut că există Dumnezeu, dar au devenit și creștini. Din aceasta reiese evident că nu a fost vorba de o simplă boală, ci de o iconomie dumnezeiască. Dumnezeu a întărit în mod vădit credința pentru a-i scăpa pe oameni de păcatele lor și de pedepsele provenite din acestea.

(Din periodicul „Sfântul Grigorie“,
nr. 21 din 1996,
al Mănăstirii Grigoriu, Sfântul Munte Athos)

Troparul Sfântului Nicolae

Îndreptător credinței și chip blândeților, învățător înfrânării te-a arătat pe tine turmei tale adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai câștigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate. Părinte Ierarhe Nicolae, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

POVESTIREA UNEI FEMEII CARE S-A ÎNTORS DIN CEALALTĂ VIAȚĂ

Eram atee și îl huleam des și groaznic pe Dumnezeu. Traiam în rușine și piecurvie și eram ca moartă pe pământ. Însă Preamilostivul Dumnezeu nu m-a lăsat să pier, ci m-a călăuzit spre pocăință.

În anul 1962 m-am îmbolnăvit de cancer și am stat bolnavă trei ani. Nu stăteam întinsă, lucram mult și mergeam la doctori, nădăjduind că voi găsi terapie. În ultimele șase luni slăbisem de tot, încât nici apă nu mai puteam să beau. Îndată ce beam, o vomitam. Atunci m-am dus la spital și pentru că eram foarte energică, am chemat un profesor de la Moscova și au hotărât să-mi facă operație. Dar imediat după ce mi-au deschis stomacul, am murit. Sufletul mi-a ieșit din trup și stătea între doi medici și eu, cu frică și groază, priveam ce mi se întâmplă. Întregul stomac și intestinele îmi erau mâncate de cancer. Stăteam și mă gândeam de ce suntem două? Nici nu-mi trecea prin minte că există suflet. Comuniștii ne-au îndopat și ne-au învățat că nu există suflet și Dumnezeu, că acestea sunt născocirile preoților, ca să înșele poporul și să-l facă să-i fie frică de ceva ce nu există. Văd că stau în picioare și totodată mă văd și pe masa de operație.

Mi-au scos afară toate măruntaiele și căutau duodenul. Dar acolo exista doar puroi, toate erau distruse și stricate, nimic nu mai era sănătos. Atunci medicii au zis: „Această femeie nu mai avea cu ce să trăiască“.

Le vedeam pe toate cu frică și groază și iarăși mă gândeam: „Cum și de unde suntem două? Stau în picioare și totodată sunt întinsă pe masă“. Atunci medicii mi-au pus la loc intestinele și stomacul și au zis că trupul meu trebuie dat medicilor tineri pentru practică, și l-au transportat în laborator, iar eu mergeam alături de ei și mă gândeam cu nedumerire de ce suntem două? Acolo m-au lăsat întinsă, dezbrăcată, acoperită până la piept cu un cearceaf. După aceea am văzut că a venit fratele meu împreună cu fiul meu cel mai mic. Avea șase ani și se numea Andrușka (Andrei). A început să plângă și să zică: „Mamă, mamă, de ce ai murit? Sunt încă mic, cum o să trăiesc fără tine? N-am nici tată și acum ai murit și tu!“

Eu atunci l-am îmbrățișat și l-am sărutat, dar el nu a simțit și nu a văzut asta, nici nu m-a băgat în seamă, ci privea trupul meu mort. Vedeam, de asemenea, că și fratele meu plângea.

După aceea am ajuns dintr-o dată acasă. Acolo era soacra mea de la prima căsătorie și sora mea. Pe primul meu soț l-am părăsit pentru că credea în Dumnezeu. Începuse împărțea lucrurilor mele. Trăisem în bogăție și lux, și toate acestea le dobândisem pe nedrept și prin preacurvie. Sora mea a început să ia cele mai frumoase din lucrurile mele, iar soacra cerea să-i lase ceva și fiului meu. Sora mea nu lăsa nimic și mai mult, a început s-o certe pe soacră, spunând: „Acest copil nu este al fiului tău și nu ți-e rudă“. După aceea au ieșit și au închis casa. Sora mea a luat cu ea și un sac plin cu lucruri. În

vreme ce ele se certau pentru lucrurile mele, am văzut în jurul meu diavoli care jucau și se bucurau.

Deodată m-am aflat în aer și vedeam cum zbor ca un avion. Am simțit că cineva mă ținea și că mă înalț din ce în ce mai mult. Mă găseam deasupra orașului Barnaul. Apoi am văzut că orașul a pierit. S-a făcut întuneric. După aceea a început din nou să apară lumina, și în final s-a făcut lumină deplină, atât de puternică, încât nu puteam să văd. M-am așezat pe o lespede neagră cu lungimea de un metru și jumătate.

Vedeam copaci cu tulpini foarte groase și frunziș bogat în culori. Între copaci erau case noi, dar nu am văzut cine locuia în ele. În valea aceasta am văzut iarbă verde și deasă și m-am gândit: unde mă aflu acum? Dacă sunt pe pământ, atunci de ce nu există drumuri și mijloace de transport? Ce loc este acesta, fără oameni, și cine trăiește aici? Puțin mai încolo am văzut că se plimba o femeie frumoasă și înaltă purtând veșminte împărătești sub care i se vedeau degetele picioarelor. Pășea atât de ușor încât iarba nu se apleca sub pașii ei. Lângă ea mergea un tânăr care-i ajungea în înălțime până la umeri. Își ascundea fața cu mâinile și plângea cu amar și se ruga, dar nu știu din ce motiv. Mă gândeam că este fiul ei și m-am revoltat în mine pentru că nu îi e milă de el și nu-l ascultă. (**Însemnare:** Se pare că acest tânăr era Îngerul păzitor al acestei femei moarte. De asemenea, apare evident cât de mult le pasă îngerilor pentru noi și sufletele noastre, dar noi nu pricepem asta. După cum se vede, rugăciunile lor nu vor fi ascultate, dacă moartea ne găsește în păcate și nepocăiți).

Când s-au apropiat de mine, tânărul a căzut la picioarele ei și a început să o roage fierbinte și îndurerat, cerându-i ceva.

Aceia i-a răspuns, dar nu am putut înțelege. (Însemnare: Am avut ocazia să cunosc și din alte surse cât de amarnic plânge sfântul înger păzitor când cel care i-a fost dat să-l păzească nu ascultă de Sfânta Biserică și nu are credință, pierzând astfel pentru totdeauna sufletul său). Când s-au apropiat de mine, voiam să-i întreb: „Unde mă aflu?“. În clipa aceea, femeia și-a încrucișat mâinile la piept, și-a înălțat privirea spre cer și a zis: „Doamne, unde va merge aceasta în starea în care se găsește?“. Eu m-am înfricoșat și abia atunci am înțeles că murisem, că sufletul meu se afla în cer și că trupul mi-a rămas pe pământ. Atunci am început să plâng și să mă îndurerez, și am auzit o voce care a spus: „Întoarce-o pe pământ, pentru binefacerile tatălui ei“. O altă voce a zis: „M-am săturat de viața ei păcătoasă și mizerabilă“. Am vrut s-o șterg de pe fața pământului fără să se pocăiască, dar s-a rugat pentru ea tatăl său. Arătați-i locul pe care îl merita“.

Îndată am ajuns în iad. Atunci au început să se târască spre mine șerpi de foc înfiorători, cu limbi lungi, care vărsau flăcări și alte murdării spurcate. Duhoarea era insuportabilă. Acești șerpi s-au înfășurat împrejurul meu și totodată au apărut de undeva viermi groși ca degetul, cu cozi care se terminau cu ace și spini. Aceștia mi-au intrat în toate deschizăturile, în urechi, în ochi, în mâini, peste tot, și în felul acesta mă chinuiau și eu țipam cu glas de fiară sălbatică. Dar acolo nu exista nimeni care să mă ajute sau să-i fie milă de mine. Am văzut acolo o femeie care făcuse avort și a început să-L roage pe Domnul să aibă milă de ea. Acesta i-a răspuns: „Tu n-ai vrut să Mă recunoști pe pământ, ți-ai omorât copiii în pânțele și, mai mult, le spuneai oamenilor: «Nu trebuie să nașteți copii, copiii sunt de prisos». Pentru Mine

nu există lucruri de prisos. Pentru mine toate au rostul lor“.

Către mine Domnul a zis: „Eu ți-am dat boala ca să te pocăiești, dar tu M-ai hulit până la sfârșitul vieții și n-ai vrut să Mă cunoști, și de aceea nici eu nu te cunosc. Precum ai trăit pe pământ fără Dumnezeu, așa vei trăi și aici!“.

Deodată toate s-au schimbat și eu zburam undeva. Duhoarea s-a pierdut, a pierit și durerea îngrozitoare și, pe neașteptate, am văzut biserica din locurile mele natale. Ușile s-au deschis și a ieșit preotul îmbrăcat în veșminte albe. Stătea cu capul plecat și o voce m-a întrebat: „Cine este acesta?“ Eu am răspuns: „Preotul nostru“.

„Tu ziceai că e pomanagiu, dar el e păstor adevărat. Află că chiar dacă este mic în grad, preot obișnuit, Mă slujește pe Mine. Și află și alt lucru: dacă acesta nu-ți va citi rugăciunea de spovedanie, Eu nu te voi ierta“.

Atunci am început să mă rog: „Doamne, întoarce-mă pe pământ, am un fiu mic“.

Domnul a răspuns: „Știu că ai un copil și îmi pare rău de el“.

„Îmi pare rău de el“, am repetat eu.

Atunci Acela a spus: „Mie îmi pare rău de voi toți, de trei ori îmi pare rău. De la toți aștept să vă treziți din visul păcatului, să vă pocăiți și să vă reveniți“.

Aici a apărut din nou Maica lui Dumnezeu, pe care mai devreme am numit-o „femeie“, și am îndrăznit să o întreb: „Aici la voi există Rai?“.

Drept răspuns, după aceste vorbe, m-am aflat iarăși în iad. Acum era mai rău ca prima dată. Diavolii alergau în jurul meu și îmi arătau păcatele strigând: „Tu ne-ai slujit nouă cât ai fost pe pământ“. Au început să citească păcatele mele; toate

faptele îmi erau scrise cu litere mari și am simțit o frică groaznică. Din guri le ieșeau flăcări de foc. Diavolii mă loveau în cap. Cădeau peste mine și mă ardeau cu limbi de foc. În jurul meu se auzea jale mare și plânsetele multor oameni.

Când focul s-a întetit, vedeam totul în jur. Sufletele aveau fețe înfiorătoare: erau schilodite, cu gâturile întinse și ochii scoși; mă întrebau dacă sunt „tovarășă“ a lor (pare că erau comuniste) și dacă voi trăi împreună cu ele. „La fel ca tine am făcut și noi, ziceau, când eram pe pământ, nu am vrut să-l cunoaștem pe Dumnezeu. Îl huleam și săvârșeam toate relele, păcătuiam și eram mândre și nu ne-am pocăit niciodată. Cei care au păcătuit, dar mai târziu s-au pocăit, au mers la biserică, s-au rugat la Dumnezeu, i-au miluit pe săraci și i-au ajutat pe cei se găseau în nevoi, sunt acolo sus“ (**Însemnare:** adică în Rai, cuvânt pe care cei de aici nu voiau nici să-l rostească).

Eu m-am înfricoșat rău de aceste cuvinte și mi se părea că mă aflu aici în iad de o viață întreagă, iar aceștia îmi spuneau că voi trăi împreună cu ei o veșnicie.

După aceea a apărut din nou Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu Fecioara Maria, și s-a făcut lumină. Diavolii au luat-o la fugă și sufletele care se chinuiau în iad au început să strige și să implore milă: „Împărăteasă Cerească, nu ne lăsa aici“; sau ziceau: „Ardem, Născătoare de Dumnezeu, și nu există picătură de apă“.

Ea plângea și spunea printre lacrimi: „Cât ați trăit pe pământ, n-ați vrut să mă cunoașteți și nu v-ați pocăit pentru păcate înaintea Fiului meu și Dumnezeului vostru, și eu acum nu pot să vă ajut, nu pot trece peste voia Fiului meu și Acela

nu poate călca voia Tatălui său. Îi ajut doar pe aceia pentru care se roagă rudele lor și Sfânta Biserică“.

Apoi noi am început să urcăm, și de jos se auzeau țipete puternice: „Născătoare de Dumnezeu, nu ne lăsa!“.

S-a făcut iarăși întuneric și eu m-am aflat pe aceeași lespede. Încrucisându-și mâinile la piept, Maica Domnului și-a înălțat privirea către cer și a început să se roage zicând: „Ce să fac cu această femeie, unde să o așez?“ O voce a răspuns: „Întoarce-o prin părul ei!“.

Atunci Preacurata Fecioară a plecat în tăcere și i s-a deschis o ușă, dar eu nu vedeam nimic în spatele ușii. După aceea s-a întors ținând în mâini părul meu și de undeva au apărut 12 trăsuri fără roți; se mișcau încet și eu le urmam. Preasfânta Născătoare de Dumnezeu mi-a dat părul meu, dar eu nu am priceput că m-a atins. Am auzit-o doar spunând că a douăsprezecea trăsură nu are podea. Mi-era teamă să stau în ea, dar Maica Domnului m-a împins în ea și m-a trimis pe pământ.

După toate acestea mi-am revenit și stăteam conștientă și priveam. Era ora unu și jumătate după-amiază. După lumina aceea, toate mi se păreau urâte pe pământ. Atunci i-am zis sufletului meu: „Intră în trup!“ . Imediat m-am aflat din nou la spital și mergeam spre congelatorul unde se păstrează cadavrele. Acesta era închis dar eu am intrat înăuntru fără nici o piedică și am văzut trupul meu mort. Capul îmi era puțin într-o parte iar mijlocul îmi era presat de alte cadavre. Îndată ce sufletul mi-a intrat în trup am simțit frig puternic. În clipa aceea au băgat înăuntru trupul mort al unui om și, când au aprins lumina, m-au văzut ghemuită, pe când ei de obicei așează cadavrele cu fața în sus. Văzându-mă așa,

infirmierii s-au înspăimântat și de frică s-au împrăștiat. S-au întors cu doi medici care au ordonat imediat să mi se încălzească creierul. Pe trupul meu existau opt tăieturi (făcuseră practică pe trupul meu), trei pe piept și restul pe burtă. După două ore de la încălzirea capului am deschis ochii, dar abia după 12 zile am putut vorbi.

A douăsprezecea zi de dimineață mi-au adus micul dejun, pâine prăjită cu unt și cafea, dar nu am vrut să mănânc și le-am spus acest lucru (era zi de post). Infirmierii au plecat iarăși și toți cei din spital au început să-mi dea atenție. Au venit medicii și m-au întrebat de ce nu vreau să mănânc. Le-am răspuns: „Stați să vă spun ce a văzut sufletul meu. Cine nu postește în zilele de post, va mânca bucate împutite și scârboase. De aceea nu voi mânca astăzi și în nici un post nu voi mânca de dulce“.

Medicii, de uimire, când se înroșeau, când păleau, iar bolnavii mă ascultau cu atenție. Mai târziu s-au adunat mulți medici și eu le-am spus că nu mă mai doare nimic. Atunci a început să vină la mine lume multă și eu le povesteam ce am văzut și le arătam rănilor. Poliția s-a apucat să-i izgonească, iar pe mine m-au mutat în alt spital. M-am însănătoșit pe deplin și i-am rugat pe medici să-mi vindece cât mai repede tăieturile pe care mi le-au făcut în timpul practicii. Atunci m-au așezat din nou pe masa de operație și când medicii mi-au deschis burta, au zis:

„- De ce au operat un om complet sănătos?“

Eu i-am întrebat:

„- De ce boală sufăr?“

Ei mi-au răspuns:

„- Intestinele și stomacul sunt sănătoase și curate ca ale unui copil“.

Au venit și medicii care m-au operat prima oară și când s-au apropiat au spus:

„- Unde este boala ei? Măruntaiele îi erau toate distruse și mâncate de cancer, și acum e complet sănătoasă“.

Le-am răspuns:

„- Dumnezeu și-a arătat mila Lui mie, păcătoasei, ca să mai trăiesc și să mărturisesc celorlalți ce am văzut și ce mi s-a întâmplat. Acest Dumnezeu a luat tot ce a fost stricat în mine și mi-a redat sănătatea; voi spune asta la toți, până ce voi muri“.

Apoi i-am zis medicului:

„- Ați văzut că v-ați înșelat?“

Și el a răspuns:

„- Nimic nu era sănătos în tine“.

„- Ce credeți acum?“ l-am întrebat eu.

Mi-a răspuns:

„- Te-a renăscut Atotputernicul!“

Atunci i-am zis:

„- Dacă credeți în Acesta, faceți-vă cruce și mergeți la biserică!“

Medicul s-a înroșit căci era evreu. Am adăugat:

„- Faceți-vă plăcut lui Dumnezeu!“

După aceea am ieșit din spital, l-am chemat pe preotul pe care mai înainte îl batjocoream și îl necăjeam, numindu-l pomanagiu. l-am povestit tot ce mi s-a întâmplat, m-am spovedit și m-am împărtășit cu Sfintele Taine ale lui Hristos. L-am chemat să-mi binecuvinteze casa, pentru că până acum în ea a împărățit păcatul, desfrâul, beția și batjocura.

În ziua de astăzi, eu, păcătoasa Claudia, în vârstă de 40 de ani, cu ajutorul lui Dumnezeu și al Împărătesei Cerești, trăiesc creștinește. Merg regulat la biserică și Domnul mă sprijină. Mă vizitează oameni din toate colțurile lumii și eu le povestesc tuturor câte mi s-au petrecut, câte am văzut și am auzit. Cu ajutorul lui Dumnezeu, îi primesc pe toți, le povestesc la toți cum eram înainte, ce mi s-a întâmplat și din ce cauză sunt acum credincioasă.

Slăvit să fie Domnul Dumnezeul nostru! Îi povățuiesc pe toți să aibă grijă cum trăiesc, pentru că există cu adevărat altă lume și altă viață, iar fiecare va da socoteală pentru lucrările lui pământești și după măsura acestora va avea răsplată sau pedeapsă dreaptă și veșnică.

Să trăiți cu toții creștinește și să vă faceți plăcuți lui Dumnezeu. Amin.

POVESTIRE FOARTE DE FOLOS A VEDENIEI UNUI OARECARE IOAN

*Suflete, să-ți fie teamă de Judecătorul
care apare în timpul somnului.*

*Dar și mai mult să te temi
când va veni în vreme de veghe.*

(Din Sinaxarul Sfântului Nicodim, 23 noiembrie)

În vremea împăratului Constantin, în anul 330, trăia un om cu numele Ioan. Era cunoscut și de împărat, datorită meseriei pe care o practica.

Așadar, acesta la început își petrecea timpul trăind o viață păcătoasă și necuvioasă, fără să se gândească în vreun fel că există iad. Dar Dumnezeu, care le rânduieste pe toate spre folosul nostru, i-a apărut în vedenie și i-a îndreptat purtarea.

A văzut deci în somnul lui că i-a oferit împăratului Constantin un obiect făcut de el și asta i-a dat curaj să vorbească liber și să râdă în fața lui. Însă deodată împăratul și-a scos din teacă o sabie mare și luându-l de păr, încerca să-i taie capul fără milă. Ioan, crezând că împăratul glumește cu el, își întorcea mereu gâtul. Dar pe când făcea asta, îl aude pe împărat spunându-i cu seriozitate: „Când sabia va termina de tăiat părul, ceafa îți va fi scăldată în sânge“. Atunci i s-a părut că i-a fost tăiat gâtul și că sabia i-a ajuns până la

piept. Plin de frică și groază, Ioan căuta pe cineva care să-l ajute, și de agonie și teamă s-a trezit, însă după ce și-a revenit, a rămas înfricoșat. Mai târziu, și-a făcut semnul crucii și a zis în sine: „Îți mulțumesc visule, că mi-ai arătat aceste lucruri înfricoșătoare doar în închipuirea mea și nu le-am văzut în realitate“. Dar, din păcate, a rămas nepocăit și neîndreptat.

După o perioadă de timp s-a îmbolnăvit grav și a început să ceară ajutor de la Dumnezeu. Atunci a văzut din nou, de data aceasta nu în somn, ci în extaz, că se găsea în fața unui tribunal solemn. Pe tron stătea un Împărat înfricoșător, îmbrăcat în veșmânt regesc și arhieresc. În dreapta și în stânga tronului stăteau bărbați evlavioși și cuvioși, iar el era mai jos, în fața lor. În dreapta Împăratului se aflau câțiva supuși, care erau frumoși și tineri. În stânga era un altul, mai smerit și mai primitiv. În spatele Împăratului se observa o groapă întunecată și foarte adâncă, pe care numai privind-o îți provoca frică nestăpânită și durere mare. Și în vreme ce Ioan stătea acolo, plin de frică și spaimă, Împăratul îi zice:

- Tinere, știi cine sunt Eu?

Ioan a răspuns:

- Știu, Stăpâne, că ești Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu întrupat, după cum spun Sfintele noastre Scripturi.

Atunci Împăratul a zis către el:

- Așadar, dacă mă cunoști, după cum spui, din Scripturi, și îi cunoști și pe cei ce stau împreună cu mine, cum de ai uitat acel mesaj pe care ți l-a trimis cu ani în urmă împăratul Constantin?

Ioan a răspuns zicând:

- Am înțeles foarte bine acel mesaj, Stăpâne, și sunt încă cuprins de frica pe care mi-a provocat-o.

Și Împăratul a spus:

- Dacă porți încă în suflet rămășițele acelei frici, de ce stăruiești în săvârșirea faptelor rele? Să pricepi bine că Cel care te-a supus acelei încercări nu a fost Constantin, ci Eu.

După ce a văzut toate acestea, i s-a părut că Împăratul, ca un semn, le-a poruncit celor ce se aflau în jurul Lui să-l arunce pe Ioan în groapa din spatele tronului. Și în timp ce slujitorii îl împingeau fără milă în groapă, acela a chemat ajutorul Maicii Domnului. Și cu adevărat i s-a părut că a văzut-o pe Născătoarea de Dumnezeu acolo, aproape de el și l-a auzit pe Împărat zicând: „Datorită rugăciunilor Maicii Mele, lăsați-l să plece!“.

Aici s-a terminat vedenia pe care a avut-o Ioan. Acesta s-a cutremurat și după ce și-a revenit s-a dus la un monah evlavios și i-a istorisit vedenia. Iar monahul i-a spus:

- Slăvește-L pe Dumnezeu că te-a învrednicit să primești o asemenea învățătură. Și trezește-te, dragul meu, ca să nu pătești și tu la fel ca cel despre care vreau să-ți povestesc acum.

O vedenie asemănătoare cu a ta a fost văzută și de un alt om. Așadar acest om a văzut în vedenie cum îl duceau legat și îmbrâncindu-l pentru a-l arunca într-o groapă înfricoșătoare pe un cunoscut de-al lui care se numea Iorgos și care era primul peste comisiile și judecătoriile împărătești. Însă din jur, un om care avea îndrăzneală către împărat, i-a oprit pe cei care îl duceau la groapă și i-a rugat să-l lase liber, și Iorgos le-a promis cu garanție că în 20 de zile se va îndrepta. După ce Iorgos a fost astfel eliberat pe garanție, acel om și-a revenit din vedenie și întrucât era prieten cu cel din vedenie și a înțeles bine semnificația acesteia, a alergat să-i facă cunoscute

cele pe care le-a văzut. Însă Iorgos, când a auzit acestea, nu le-a dat nici o atenție. Astfel a rămas neîndreptat nefericitul, și după 20 de zile a fost smuls din această viață și s-a dus să-și plătească datoria pe care a promis-o.

Această întâmplare i-a povestit-o acel monah lui Ioan. Iar el, când a auzit acestea și având încă vii în minte acele înspăimântătoare lucruri ce le-a văzut în vedenie, și-a mărturisit fără rușine toate păcatele. Și-a schimbat viața în bine, trăind ani îndelungați după voia lui Dumnezeu. Și astfel, când a murit, a plecat în locuința cerească.

Rugăciune către Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu a Sfântului Dimitrie al Rostovului

Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, apăra-mă și păzește-mă pe mine, robul tău, de toată răutatea sufletului și a trupului și de tot vrăjmașul văzut și nevăzut.

Prea Sfântă Fecioară, ocrotește-mă la adăpostul tău; căci în preacuratele tale mâini încredințez sufletul meu. Fii ajutor și adăpost sufletului meu în ziua înfricoșătoare a Judecării și mijlocește pentru mine, nevrednicul, ca să intru curat și neprihănit în lăcașurile Raiului.

Nu mă izgoni, Stăpână, pe mine, robul tău, ci ajută-mă și dă-mi folosul cererilor mele.

Scapă-mă de toate primejdiile, uneltirile, nevoile și bolile, și dăruiește-mi pocăința cea de pe urmă. Ca să mă

mântuiesc prin mijlocirea și ajutorul tău, să mă păzesc în viața aceasta de vrăjmașii văzuți și nevăzuți, umblând după voia iubitului tău Fiu și Dumnezeului nostru, și în ziua Judecării să mă izbăvesc de iadul cel veșnic și înfricoșător. Mă închin, îți mulțumesc și slăvesc preasfânt numele tău, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Dumnezeu mi-a arătat răutatea Satanei

— Sa nu te miri, fiul meu. Așa este monahul. Viata monahului este martiraj continuu. Prea dulcele Iisus, prin mijlocirea chinurilor se face cunoscut. Și când îl vei chema, îți va ridica chinurile. Iubirea Lui se află prin suferințe. Ti se arată puțină miere, iar pe dedesubt o ascunsă mulțime de amarăciune. Mai întâi vine mierea harului și apoi urmează amarăciunea ispitelor.

Când vrea să-ți trimită chinurile, îți dă de veste și îți trimite sol bucuria. Și apoi îți zice: „Fii pregătit! Așteaptă cu băgare de seamă, căci vrăjmașul te va ataca și te va lovi”. Și așa începe batalia și lupta cea mare.

— Fii cu luare-aminte, să nu te înfricoșezi. Sa nu te miri când „vor trage cu tunurile”, ei sa stai cu bărbăție, ca un ostaș al lui Hristos, ca un sportiv încercat, ca un războinic viteaz. Odihna va fi dincolo. Aici e locul de părăsire, dincolo este patria noastră adevărată.

— Nu fi-am spus și altădata? Opt ani întregi m-am luptat înfricoșător cu diavolii. În fiecare noapte batalii salbatice, iar ziua, cugetări și patimi. Veneau cu săbii, cazmale, topoare și lopeți. Ce-am mai pățit!

Rugăciune
către Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu
a Sfântului Dimitrie al Rostovului

Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, apără-mă și pazește-mă pe mine, robul tău, de toată răutatea sufletului și a trupului și de tot vrăjmașul văzut și nevăzut.

Prea Sfântă Fecioară, ocrotește-mă la adăpostul tău; căci în preacuratele tale mâini încredințez sufletul meu. Fii ajutor și adăpost sufletului meu în ziua înfricoșătoare a Judecării și mijlocește pentru mine, nevrednicul, ca să intru curat și neprihănit în lăcașurile Raiului.

Nu mă izgoni, Stăpână, pe mine, robul tău, ci ajută-mă și dă-mi folosul cererilor mele.

Scapa-mă de toate primejdii, uneltirile, nevoile și bolile, și dăruiește-mi poartă cea de pe urmă. Ca să mă

PĂRINTELE IOSIF ISIHASTUL, 1959

Dumnezeu mi-a arătat răutatea Satanei

Să nu te miri, fiul meu. Așa este monahul. Viața monahului este martiraj continuu. Prea dulcele Iisus, prin mijlocirea chinurilor se face cunoscut. Și când Îl vei chema, îți va ridica chinurile. Iubirea Lui se află prin suferințe. Ți se arată puțină miere, iar pe dedesubt e ascunsă mulțime de amărăciune. Mai întâi vine mierea harului și apoi urmează amărăciunea ispitelor.

Când voiește să-ți trimită chinurile, îți dă de veste și îți trimite sol bucuria. Și apoi îți zice: „Fii pregătit! Așteaptă cu băgare de seamă, căci vrăjmașul te va ataca și te va lovi!”. Și așa începe bătălia și lupta cea mare.

Fii cu luare-aminte, să nu te înfricoșezi. Să nu te miri când „vor trage cu tunurile“, ci să stai cu bărbăție, ca un ostaș al lui Hristos, ca un sportiv încercat, ca un războinic viteaz. Odihna va fi dincolo. Aici e locul de pribegie, dincolo este patria noastră adevărată.

Nu ți-am spus și altădată? Opt ani întregi m-am luptat înfricoșător cu diavoli. În fiecare noapte bătălii sălbatice, iar ziua, cugetări și patimi. Veneau cu săbii, cazmale, topoare și lopeți. Ce-am mai pățit!

„- Săriți toți pe el!“

- Ajută-mă, Maica Domnului meu! strigam eu; și îl înșfacam pe unul; și îl loveam pe altul; îi băteam de mă dureau mâinile.

Și s-a întâmplat să vină să ne vadă un cunoscut de-al nostru din lume. Și noaptea l-am găzduit să doarmă în mica mea chilie. Și au venit diavolii, după cum se obișnuiseră cu mine și l-au luat la bătaie și el a început să țipe! S-a speriat, omul, era gata să-și iasă din minți. Am alergat iute.

- Ce-ai pățit? l-am întrebat.

- Diavolii, mi-a zis, erau gata să mă sugrume! M-au omorât în bătaie!

- Nu-ți fie teamă, i-am spus, la mine au venit, dar în seara asta, din greșală, te-au bătut pe tine. Dar nu te neliniști! l-am zis și alte vorbe încurajatoare, ca să-l liniștesc. Dar n-a fost cu puțință. Nu a mai putut rămâne în acel loc de chin. Se uita cu groază în dreapta și-n stânga și m-a rugat să-l las să plece. La miezul nopții l-am condus la Sfânta Ana și m-am întors.

Era în ziua de Sfântul Vasile.

Așadar după acești opt ani, din pricina bătăii primite pentru războirea trupului, a postului pe care îl țineam, a privegherilor și celorlalte nevoițe am obosit tare mult. Și m-am îmbolnăvit. Și m-am descurajat, zicând că nu e nici o nădejde să înving diavolii și patimile.

Și într-o noapte, cum stăteam pe scaun, s-a deschis ușa. Eu eram aplecat și făceam rugăciunea minții și nu m-am uitat. Am crezut că a deschis-o părintele Arsenie. Apoi am simțit pe dedesubt o mână care mă atingea, dându-mi plăcere. Privesc și-l văd pe diavolul spurcat al preacurviei. M-am

aruncat asupra lui ca un câine și l-am înșfacat. Când l-am atins, i-am simțit părul care era ca de porc, apoi s-a făcut nevăzut. Toată încăperea s-a umplut de duhoare. Și din clipa aceea a plecat împreună cu el și războirea trupului. Și m-am făcut ca un prunc, eliberându-mă de patimi.

Într-o seară Dumnezeu mi-a arătat răutatea satanei.

Mă aflam într-un loc frumos și înalt, jos era o piață mare și alături se găsea marea. Și diavolii întinseseră mii de curse. Și treceau pe acolo monahii; și călcând în capcane, pe unul îl prindea de cap, pe altul de picior, pe altul de mână, de haine, pe fiecare de unde putea. Balaurul din adâncuri își scosese capul afară din mare și vărsând flăcări pe gură, pe ochi și pe nări se bucura și râdea de căderea monahilor. Eu, când l-am văzut, l-am muștrat.

- O, balaure întunecat! i-am zis. De aceea ne înșeli și ne întinzi curse!

Și mi-am revenit, având totodată bucurie și tristețe. Bucurie, pentru că am văzut cursele diavolului. Tristețe, pentru căderile noastre și primejdia care ne amenință.

De atunci m-am rugat fierbinte și liniștit. Dar acesta nu s-a oprit. De aceea îți scriu acestea, ca să aveți răbdare, tu și ceilalți frați.

E luptă mare în viața aceasta, dacă vrei să câștigi; nu e de glumit! Te războiești cu duhurile necurate, care nu ne aruncă dulciuri și prăjituri, ci gloanțe ascuțite care omoară sufletul, nu trupul.

Dar nu te întrista. Nu-ți fie teamă. Ai un ajutor. Eu te voi sprijini. Te-am văzut cu adevărat ieri în somnul meu, urcam împreună către Hristos. Așadar ridică-te și vino în urma mea.

Să fii cu luare-aminte, căci ai văzut cursele viclenilor; și vai de cel ce va cădea în ele. Nu va putea scăpa ușor din ghearele lor.

Desigur, diavolul nu poate - oricât ar vrea el - să ne arunce singur în iad, dacă noi nu conlucram în răutatea lui. Și iarăși, nici Dumnezeu nu vrea să ne mântuiască dacă noi nu ne facem împreună lucrători harului Său pentru mântuirea noastră. Dumnezeu ajută mereu dar vrea ca și noi să lucrăm, să facem tot ce putem.

Niciodată să nu zici că nu ai sporit și că de ce nu ai sporit și altele asemenea. Căci sporirea nu stă doar în puterea omului, chiar dacă el vrea și se ostenește mult pentru asta. Puterea lui Dumnezeu, harul Său binecuvântat, acesta le face pe toate, acesta îl ridică pe cel căzut, acesta îl îndreaptă pe cel ce a greșit.

Pe Acesta, pe Dumnezeul și Mântuitorul nostru, să-L rugăm și noi din toată inima să vină; să-l ridice pe paralizat, să-l învie pe Lazăr cel mort de patru zile, să le dea ochi celor orbi, să-i hrănească pe cei flămânzi.

(Din cartea
„Împărtășirea experienței monahale“, p. 145-150,
Editura Sfintei Mănăstiri Filotheu,
Sfântul Munte Athos)

CUVIOSUL FILOTHEI ZERVAKOS

Despre aducerea-aminte de moarte și ieșirea sufletului

...Vremea de pe urmă a vieții mele pământești s-a apropiat, a sosit „care este omul care să trăiască și să nu vadă moartea“. E o datorie de care nu putem scăpa și a venit timpul să o plătesc, „precum este rânduit oamenilor odată să moară, iar după aceea Judecata“ (Evrei 9, 27).

Preabunul Dumnezeu, pentru a mă deștepta din somnul nepăsării și ca să mă pregătesc de ieșire, nu a încetat să mă prevestească de ani de zile, zicându-mi: „Scoală-te din somnul nepurtării de grijă, sfârșitul se apropie și te vei tulbura, trezește-te. Mirele vine în miezul nopții și fericită sluga pe care o va afla priveghind, iar nevrednică iarăși pe care o va afla trândăvindu-se: vezi cu somnul să nu te îngreuezi și afară de împărăție să te încui“.

Iarna trecută, într-o noapte, în vreme ce dormeam, am simțit că sufletul meu se desparte de trup. Am simțit că ceva se desprinde cu forță și durere din toate membrele trupului, din cap, din mâini, din picioare, din piept, precum zice troparul la slujba înmormântării:

„Cum se desparte degrabă sufletul de trup și legătura ce părea firească a armoniei și a înțelegerii prin voia dumnezeiască se desface...”

Aflându-mă în această stare, am văzut că sufletul s-a despărțit de trup și s-a depărtat 2-3 metri. Sufletul era netrupesc, imaterial, fără formă, dar era ființă, simțea și vedea fără să aibă ochi ca trupul și se uita la trup, care rămăsese mort, fără simțiri, fără mișcare, murdar și rece. Sufletul era ușor și subțire ca o răsuflare. A privit trupul pentru câteva minute, și ca și când ar fi primit poruncă, a intrat iar în el și a început să simtă greutatea trupului, nevoile, patimile, slăbiciunile și bolile acestuia și, astfel, s-a întristat și s-a dezgustat, dar după puțin timp iar s-a despărțit pentru o vreme, și iarăși a intrat. A vrut să se desprindă și a treia oară, căci nu voia să aibă ca tovarăș trupul și, pe când începuse să iasă și dorea cu râvnă să se despartă pentru totdeauna și să se elibereze de trupul împătimit și slab, în clipele acelea de agonie mi-am venit în fine și m-am minunat. Ce taină înfricoșătoare este aceasta!!! Cum se desparte sufletul de trup și apoi îl vede pe acesta mort și fără simțiri?

Înfricoșătoare este taina morții! Dar și mai înfricoșătoare e vremea cercetării și hotărârea neschimbată: „Veniți binecuvântații... sau duceți-vă, blestemaților!!!”. Fie-Ți milă, Doamne, fie-Ți milă și nu ne izgoni pe noi de la Fața ta, și învrednicește-ne pe noi să stăm de-a dreapta Ta și să ne bucurăm de viața cea veșnică și de Împărăția Ta. Amin. Amin. Amin.

„Acest bilet este al tău“

(Fragmente de epistolă)

... Ultima mea rugăciune a fost în seara zilei de 29 iunie 1975. După citirea rugăciunii de seară L-am rugat pe Dumnezeu să ierte păcatele mele cele multe și păcatele fiilor mei duhovnicești, ale fraților și ale tuturor oamenilor. L-am rugat, de asemenea, dacă voiește, să mă ia de pe pământ, ca să nu mă înece puhoiul nestăvilat al păcatelor, care se aruncă nu numai asupra păcătoșilor, ci și asupra celor aleși. M-am rugat cerând să mă ia pe mine cel bolnav și puțin credincios din lumea aceasta plină de păcate, ca să nu mai văd mândria, lipsa de evlavie și păcatele oamenilor nemulțumitori. Apoi am adormit.

Pe la miezul nopții, în vreme ce dormeam în mica mea chilie, am văzut în vis un tânăr pe care nu-l cunoșteam și care avea în mâini bilete și le împărțea acelor care plecau în călătorie spre patria cerească. A lăsat biletele pe măsuta din chilia mea și le-a învelit cu un acoperământ. Apoi luând un bilet, mi l-a oferit spunând cu voce poruncitoare: „Acest bilet este al tău“ și după ce a luat biletele celelalte, a plecat.

Acel binecuvântat om sau Înger - nu știu ce era, eu om am văzut - nu a scris pe bilet nici anul, nici luna, nici ziua, nici ora plecării corabiei cerești care transportă sufletele oamenilor din locurile lor pământești spre patria veșnică și cerească. Biletul mi-a fost oferit fără să mi se arate data plecării. Poate că azi, ori mâine, ori poimâine, nu se știe când...

Pentru că în curând voi pleca în lunga călătorie spre ceruri, m-am gândit să vă trimit urările, binecuvântarea și ultima mea povață. Auziți, fiii mei duhovnicești, povața mea părintească:

Fiți cu luare-aminte să nu aveți mintea voastră la lucrurile pământești, stricăcioase și deșarte ale acestei lumi, ci mintea voastră să fie în patria de sus, în Ierusalimul ceresc și să vedeți cu ochii sufletului strălucirile sfinților, proorocilor, apostolilor, mucenicilor, cuvioșilor și dreptilor. Să o vedeți pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu, Împărăteasa cerului și a pământului și a îngerilor. Să-L vedeți pe Dumnezeu nostru și să-I cereți să vă dea Împărăția și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă. Dorința voastră să fie pururea Împărăția lui Dumnezeu și atunci o veți moșteni pe aceasta. Iubiți-L pe Dumnezeu cu tot sufletul și inima voastră pentru ca și Acela să vă apere de toate relele, cum zice David: „Apără Dumnezeu pre toți cei ce-L iubesc pre El, iar pe păcătoși îi va pierde“.

Dacă voi afla mângâiere de la Domnul, Îl voi ruga să veniți și voi ca să fim cu toții laolaltă, împreună cu Dumnezeu, ca să-I cântăm, să-L binecuvântăm, să ne închinăm și să-I mulțumim, într-o bucurie, veselie și fericire în vecii vecilor. Amin.

Cu dragoste părintească și binecuvântări fierbinți,

Părintele vostru duhovnicesc,

Arhim. Filothei

Adevăruri care ne interesează

Capul nostru, Hristos, se află de la Înălțarea Lui, în ceruri, de-a dreapta lui Dumnezeu. Cât trebuie să ne bucurăm noi, care suntem mădularele Lui!

Pământul, prin Înălțarea Domnului, a devenit parte de cer și tron al lui Dumnezeu, patria noastră; și tu acum de ce nu vrei să-l ierți pe fratele tău, să-l miluiești pe aproapele tău? Ai văzut ce ne așteaptă în viața cealaltă. Să ne pregătim pentru a merge acolo.

Apostolii L-au pierdut din ochi pe Hristos (în vremea Înălțării) și în inima lor a venit Sfântul Duh. Au pierdut comoara neprețuită din ochii lor și comoara neprețuită a venit în sufletul lor. Atunci noi cum vrem să dobândim Duhul Sfânt fără să pierdem nimic?

Pocăința nu vine în timpul chefurilor, cinelor bogate și a trăirilor teatrale. Este o realitate serioasă, aspră și plină de lacrimi.

Harul Domnului este suficient pentru a-ți umple inima, la ce-ți trebuie petrecerile? Adevărul creștin este un dar serios și dumnezeiesc, nu petreceri și dansuri!

Cu cât mai multe daruri facem celorlalți, cu atât mai mult aducem către noi darurile dumnezeiești. Cu cât dăruim mai mult, cu atât ne va dăruia și Dumnezeu nouă. Atât de fericiți vom fi! Dumnezeu ne-a dat atâta lumină! Ce mare greutate e să luminăm și noi pe cineva? Dumnezeu ne-a ajutat să-L cunoaștem. Ce e atât de greu pentru noi să dăm o povață, un ajutor fratelui nostru?

(Arhim. Ioil Giannakopoulos)

Atunci fratele său care murise i-a răspuns:

- Chinurile iadului sunt de mii de ori mai înfricoșătoare decât este scris. Toate limbile lumii la un loc nu pot să povestească aceste suferințe.

Monahul l-a întrebat din nou:

- N-aș putea și eu încerca puțin din ele ca să cred cele ce-mi spui?

Fratele său i-a zis:

- Prin ce simț vrei să faci această încercare?

Și monahul i-a spus:

- Eu sunt foarte mic la suflet și mi-e teamă ca nu cumva să mor dacă văd cu ochii mei sau dacă ating cu mâinile, ci mai bine să miros puțin cum este acolo.

Atunci fratele său mort și-a scuturat puțin veșmântul și a ieșit o asemenea duhoare, încât monahii din acea mănăstire nu au putut-o suferi și fugeau în dreapta și-n stânga ca smintiții. Și, din această cauză, au plecat din acele ținuturi și au construit mănăstire în alt loc“.

Învățătură de folos după moarte

Isihastul român contemporan Paisie Olarul (1897 - 1990) a adormit întru sfințenie la 10 octombrie 1990.

Cimitirul Mănăstirii Sihăstria a devenit de atunci un spațiu și mai sfânt, loc de închinăciune, rugăciune și întărire duhovnicească pentru fiii săi duhovnicești, care au rămas fără păstor. La 40 de zile de la moartea lui, după ce a fost împlinită toată rânduiala cuvenită, unul dintre ucenicii săi se

ruga într-o noapte, singur, în chilia părintelui. De oboseală, a adormit puțin în genunchi și l-a văzut pe părinte îmbrăcat cu rasă, schimă și epitrahil, stând la capătul patului - unde suferise șase ani - cu crucea în mână și plângând. Ucenicul, întristat, a sărutat crucea și mâna părintelui și l-a întrebat: „De ce plângi, părinte? Te doare ceva?“. Și acela i-a răspuns: „Nu, dragul meu, dar pentru că voi nu plângeți, plâng eu în locul vostru, căci e foarte greu să ajungă cineva în Rai! O, câtă trebuință și câtă frică are sufletul atunci! Și dacă tu nu plângi pentru tine aici, cine va plânge după moartea ta? Pentru că plânge doar acela pe care îl doare inima și care are conștiința curată. Vedeți cum trece vremea? Vai și amar dacă veți petrece timpul vostru fără folos, deoarece nu vă veți reîntâlni cu el. Ce puteți face astăzi, faceți, și nu amânați pentru mâine, căci nu știm dacă mai trăim până atunci. Pentru că dacă poți și nu faci, vei avea mare păcat, și de la fața lui Dumnezeu nu poți ascunde nimic. Când înfăptuiești ceva, scopul pentru care ai făcut acel lucru va fi cercetat. Vreți să vă faceți plăcuți oamenilor sau lui Dumnezeu? Fiți cu luare-aminte, căci Raiul este foarte scump și e foarte greu să ajungă cineva acolo. Îngrijiți-vă de sufletele voastre, întrucât mare răspundere are fiecare pentru sufletul lui. Căci nu ne ajută anii trăiți, ci faptele săvârșite, dragii mei“.

Apoi ucenicul i-a zis: „Părinte, stați să mâncați ceva, căci e ora trei după-amiază...“. Și așa s-au despărțit; părintele Paisie a plecat și ucenicul a plâns mult pentru plânsetul părintelui. „E ca și când l-aș vedea în continuu în fața ochilor mei - zice ucenicul - cum plânge și cum îmi spune aceste cuvinte“. Iată cum ne învață să ne pocăim părinții noștri duhovnicești, chiar și după moartea lor.

Nu e nevoie de comentarii, ci de luptă duhovnicească și pocăință adevărată.

(Din cartea „Părintele Paisie Olarul“, p. 153)

CUVIOSUL FOTIE KONTOGLOS

Marele rămășag dintre credincioși și necredincioși

În luna din Săptămâna luminată, târziu, după miezul nopții, înainte de a mă culca, am ieșit în grădinița pe care o avem în spatele casei și am stat puțin, privind cerul înstelat, ca și când îl vedeam pentru prima oară. Mi se părea foarte adânc și parcă de sus s-ar fi auzit o cântare îndepărtată. Glasul meu a rostit așa: „Slăviți-L pe Domnul Dumnezeu nostru și închinați-vă la așternutul picioarelor Sale“. Un cuvios părinte mi-a spus odată că în orele acestea, cerurile sunt deschise. Aerul era înmiresmat de flori și ierburi. „Cerul și pământul e plin de slava Domnului“.

Aș fi stat acolo singur până în zori. Ca și când n-aș fi avut trup sau vreo legătură cu pământul. Dar m-am gândit ca nu cumva să se trezească vreunul din casă și să se neliniștească pentru că lipseam. De aceea, am intrat și m-am întins în pat.

Nu mă luase bine somnul, nu știu dacă eram treaz sau dormeam, și văd în fața mea un om cu privirea ciudată. Era foarte palid, ca un mort, dar ochii îi erau deschiși și mă privea înfricoșat. Fața sa era ca o mască, ca a unei mumii; cu pielea lucioasă, de culoare galben-întunecat și lipită de capul mort,

gemetele lui, care s-au stins și ele încet-încet. M-a luat puțin somnul, dar la un moment-dat am simțit că mă atinge o mână rece. Am deschis ochii și l-am văzut din nou în fața mea. De data aceasta era și mai înfiorător, și mai mic de statură. Devenise ca un copil de fașă, cu cap mare și bătrân, pe care îl mișca încolo și încioace.

A deschis gura și mi-a spus: „Peste puțin timp se va lumina de ziuă și vor veni să mă ia cei care m-au trimis!“.

L-am întrebat: „Cine te-a trimis?“. Mi-a răspuns cu niște cuvinte încurcate și nu am înțeles nimic. Mai târziu a zis: „Acolo unde mă aflu sunt și mulți alții dintre cei care te batjocoreau pentru credința ta și care acum au înțeles că zeflemelile lor nu trec mai departe de mormânt. Sunt și unii cărora le-ai făcut bine, dar ei te-au vorbit de rău. Și cu cât îi iertai mai mult, cu atât ei deveneau mai răi. Pentru că omul viclan în loc să se bucure de bunătatea altcuiva, se amărăște, deoarece îl face să se simtă învins.“

Aceștia se află într-o stare mai rea decât a mea și nu pot ieși din închisoarea lor întunecată pentru a veni să te găsească, precum am făcut eu. Sunt foarte aspru chinuiți, căci sunt bătuți cu biciul dragostei lui Dumnezeu, cum a zis un sfânt.

Cât de diferită este lumea față de cum o vedeam noi! Este inversă față de cum ne-o închipuiam noi, cei inteligenți. Acum pricepem că inteligența noastră este o prostie, discuțiile noastre, pălăvrăgeli viclene, și bucuriile noastre, minciună și înșelăciune.

Voi, cei care Îl aveți pe Hristos în inimă, și pentru care cuvântul Lui este Adevărul, singurul Adevăr, voi ați câștigat Marele Rămășag făcut între credincioși și necredincioși, acest rămășag pe care eu, nevrednicul, l-am pierdut și tremur și oftez

și nu-mi găsesc liniștea. Cu adevărat în iad nu mai există pocăință. Vai de cei care trăiesc cum am trăit noi când am fost pe pământ. Trupul ne-am îmbătat și ne-am bătut joc de cei care credeau în Dumnezeu și în viața de după moarte, și multă lume ne aplauda. Vă numeam înțelepți, vă batjocoream, și cu cât primeați cu bunătate zeflemelile noastre, cu atât răutatea noastră sporea.

Văd și acum cât de mult vă supără oamenii răi cu purtările lor, dar voi primiți cu răbdare săgețile otrăvite pe care le scot din gurile lor, numindu-vă prefăcuți și acuzându-vă că amăgiți lumea. Dacă s-ar găsi, nefericiții, în locul în care mă aflu eu acum și de ar vedea de aici lucrurile, s-ar înspăimânta de faptele pe care le săvârșesc. Aș vrea să mă arăt lor și să le spun să schimbe drumul pe care merg, dar nu-mi este îngăduit, așa cum nu i-a fost îngăduit nici bogatului care s-a rugat către Patriarhul Avraam să-l trimită pe săracul Lazăr. Acesta nu a fost trimis, și asta pentru a fi vrednici de osândă cei care păcătuiesc și vrednici de mântuire cei ce pășesc pe calea lui Dumnezeu. „Cel ce nedreptățește să nedreptățească încă, iar cel întinat, să se întineze încă; iar dreptul să săvârșească dreptate încă, iar sfântul să se sfințească încă“.

După aceste cuvinte, a dispărut din fața mea.

(Din cartea „*Flori tainice*“,
Editura Papadimitrios, Atena)

Rugăciune către îngerul păzitor al vieții omului

Sfinte îngere, păzitorul ticălosului meu suflet și a sârmanei mele vieți, nu mă părăsi pe mine, păcătosul, și nu te depărta de la mine din pricina necumpătării mele; nu-l lăsa pe diavolul cel viclean să pună stăpânire pe trupul meu stricăcios; îndreptează și călăuzește pașii mei pe calea mântuirii. Sfinte îngere al lui Dumnezeu, ocrotitorul și acoperitorul ticălosului meu suflet și trup, iartă-mă pentru supărările pe care ți le-am adus în toate zilele vieții mele, și pentru păcatele zilei de astăzi; acoperă-mă și în această noapte și păzește-mă de toată ispita vrăjmașului, ca să nu-L mâni pe Dumnezeu cu păcatele mele; și mijlocește pentru mine la Domnul și sădește în mine frica lui Dumnezeu și ajută-mi să mă dovedesc rob vrednic al bunătății Acestuia. Amin.

Troparul Sfinților Voievozi

Mai-marilor Voievozi ai Oștilor Cerești, rugămu-vă pe voi, noi nevrednicii, cu rugăciunile voastre să ne acoperiți pe noi cu acoperământul slavei voastre celei netrupești, păzindu-ne pe noi, cei ce cădem cu de-adinsul și strigăm!

Izbăviți-ne din nevoi ca cei ce sunteți mai mari peste cetele puterilor celor de sus.

Din canonul îngerului păzitor

Îngere al lui Dumnezeu, cel ce stai fără mijlocire înaintea Sfintei Treimi, nu înceta a te ruga pentru mine, robul tău.

Ca cel ce ai luat putere de la Dumnezeu, a păzi sufletul meu nu înceta, cu acoperământul aripilor tale acoperă-l pe el pururea.

Slavă Domnului Iisus, Celui ce te-a dat mie pe tine, mare păzitor sufletului meu și armă asupra vrăjmașilor mei, de Dumnezeu cinstite înger.

Învrednicește-mă și pe mine să dobândesc Împărăția cea de sus a lui Dumnezeu, ca împreună cu tine să cânt cântarea cea Întreit Sfântă.

* De vreme ce ai fost aleși să deveniți ostașii lui Iisus și să-i războiți pe vrăjmașii Lui, Hristos vă va povătuși cum să vă arătați iubirea voastră către El.

* Ochii voștri să privească în sus, spre cele veșnice și nestricăcioase, nu în jos, spre cele pământești și trecătoare.

* Stăruți în rugăciune. Rugăciunea le va răndui pe toate. Rămâneți statornici alături de Iisus ca să trăiți fericirea duhovnicească. O singură fericire există, cea întru Hristos. Fericirea în afara lui Hristos este fără de folos, deoarece se dobândește pe căi greșite, se stărește repede și ne conduce la nefericirea veșnică.

* Cei ce iubesc lumea, sunt lipsiți de dragostea lui Dumnezeu. Iubirea lumii, după Pavel, este vrăjmașă lui Dumnezeu.

* Viața lumească este plină de curse, păcate, patimi, risipire. Bucuriile păcătoase se termină în nefericire și durere.

* Să nu dăm importanță lucrurilor trecătoare, ci celor veșnice. Nu e lumea deșartă? Nu e viața scurtă? De ce ne preocupă deci paiele mai mult decât aurul?

* Toate vor trece în lumea aceasta deșartă. Lumea este o trecere și fiecare pășește prin vremea vieții lui spre viața veșnică...

* Cu cât merge cineva spre cunoașterea lui Dumnezeu, cu atât se simte mai bine și îi pare rău de oamenii care numesc fericire bucuriile mincinoase ale acestei lumi amăgitoare, care la urmă aduc amărăciune fără de sfârșit.

* Oamenii din zilele noastre se îngrijesc de cele din afară și lasă inima să li se îmbolnăvească grav de egoism, mândrie și slavă deșartă!

* Pentru curățirea inimii trebuie multă zdrobire, rugăciune, ascultare, osteneți, lacrimi, căci dacă inima nu se va curăți... atunci cum vom spune că faptele noastre sunt plăcute lui Dumnezeu?

* Bucuria sufletului izvorăște din conștiința curată.

* Să ne aducem mereu aminte de numele lui Iisus, căci acest nume Preasfânt ne va dărui izbânda împotriva tuturor păcatelor.

* Drumul duhovnicesc a fost hărăzit de Atotputernicul Dumnezeu să fie străbătut când cu bucurie, când cu plâns, când cu iarnă, când cu vară, când cu război, când cu pace...

* Frica de Dumnezeu naște pocăința curată, pocăința naște plânsul, zdrobirea inimii și lacrimile care aduc iertare, bucurie și nădejde în adâncul sufletului.

* Cunoștințele minții ne îmbogățesc cu foloase materiale și slavă deșartă, dar totodată ne aduc și mulțime de păcate.

* Diavolul urăște fecioria, fiind scârbos și răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, de aceea aduce atâtea cugetări spurcate, ca să-l murdărească pe iubitorul neprihănit și să-l facă să-și piardă strălucirea îngerească.

* Mirele Ceresc iubește mai mult decât orice curăția trupului și a sufletului omului. Neprihana aduce pronia și pogorârea Duhului Sfânt. Diavolul alungă neprihana pentru a împiedica venirea Duhului Sfânt! De aceea suntem ispitiți de gândurile rele, dragii mei, ca să nu devenim vase de folos ale Duhului Sfânt. Așadar să ne nevoim pentru a dobândi, cu harul lui Dumnezeu, curăția sufletului și a trupului... Din curăția inimii izvorăște iubirea desăvârșită.

* Omul este chemat să înceapă lupta și nevoia duhovnicească, având ca aliat pe Dumnezeu și ca ajutor pe părintele duhovnic; iar vrăjmașul se va împotrivi cu putere ca să-l înfricoșeze pe nevoitor.

* Fiecare om se va afla singur cu desăvârșire în ceasul înfricoșător al morții, iar lucrările smereniei vor fi adevăratul său ajutor.

* După trecerea vieții noastre de la fiecare din noi se va cere socoteală exactă despre cum și unde și-a cheltuit timpul și vai de cei care l-au împrăștiat pe chefuri păcătoase și ucigătoare de suflet... Să nu-l cheltuim pe lucrări ale întinericului și ale lumii!

* Viața noastră atâră de un fir de ață; la fiecare pas suntem judecați pentru ceea ce facem. Câți au rămas treji și nu au adormit? Și câți au căzut în adormire și nu s-au trezit?

* Multe vise avem... și deodată vine moartea și le zădărnicește pe toate... Atenție! Să nu plecăm din viața aceasta trecătoare cu conștiința vinovată și cu sufletul pătat.

* Viața noastră de acum se aseamănă cu visul și aburul, pe când cealaltă, viața veșnică, este nesfârșită. Să fim cu luare-aminte deci, la teatrul numit lume.

* Să ne aducem mereu aminte, dragii mei, de moarte și de judecata lui Dumnezeu, pentru ca frica de Dumnezeu să sporească și să plângem pentru păcatele noastre, căci lacrimile mângâie sufletul celui ce plânge.

* Toate lucrurile pământești trec ca un vis și nimic din lumea aceasta nu este statornic și nestrucicabil! Așadar de ce să iubim ce-i provizoriu și trecător în loc de ce-i veșnic și mereu prezent!

* Moartea ne amenință în fiecare clipă cu trecerea în cealaltă lume. Deci ce ne rămâne nouă de făcut? Ce altceva decât să ne pregătim a da un răspuns bun la Judecata lui Dumnezeu?...

* Să ne aducem aminte de suferința din ceasul înfricoșător al morții și de înfricoșătoarea judecată; fiindcă în ceasul înfricoșător al morții, nimeni nu ne va ajuta, nici tată, nici mamă, nici soră, nici rudă, nici prieten, ci doar lucrările bune ce le-am făcut pentru Dumnezeu și pentru sufletul nostru.

* Să privim doar spre Iisus și să ne îngrijim ca doar pe Acesta să-L mulțumim și să-L bucurăm, căci de către El vom fi judecați.

* Să ne aducem aminte de moarte, căci toate se sfârșesc în lumea aceasta și ferice de cel care a studiat științele lucrurilor cerești...

* În ceasul greu și sfâșietor al morții nimeni nu-l mai poate ajuta pe om, în afară de lucrările lui. Cu adevărat nimeni, fără doar Dumnezeu. Dacă facem lucrări plăcute lui Dumnezeu, vom avea ajutor puternic și sprijinitor în clipa despărțirii sufletului de trup! Ce lupte va avea de dat sufletul despărțit de trup? Avem vămile cerești care împiedică sufletele să se înalțe, arătându-le faptele pe care le-au săvârșit cât au trăit pe pământ.

* Avva Agathon plângea în ceasul morții și călugării îi ziceau: „Și tu plângi, Avva?“ „Credeți-mă, fiilor, că eu mi-am dat toată silința să-I plac lui Dumnezeu; nu știu însă dacă lucrările mele au fost plăcute în fața Acestuia!“.

* Plângea și mai marele între ascetii, Sfântul Antonie. „Și tu plângi Avva?“ „Credeți-mă, fiilor, de când am devenit monah frica morții nu s-a îndepărtat de mine“.

* Sfinții Părinți au suferit multe ispite istovitoare. Dar și-au păstrat cu tărie răbdarea și silința, și după aceea i-a vizitat harul, pe măsura răbdării avute mai înainte.

* Să aveți credință neclintită în Dumnezeu și rugăciunile lor vă vor acoperi în chip minunat.

* Să fugiți de păcat ca de foc și ca de șerpii otrăvitori și să vă refugiați prin rugăciune la Iisus Hristos și El vă va scăpa în chip minunat. Să vă feriți ca de foc de privirea sau discuția cu tineri sau tinere. Doar așa veți învinge răutatea trupului.

* Să pricepem scurttimea vieții noastre și să lucrăm cele ale lui Dumnezeu, cu dragoste și bunăvoință. Să nu faceți nimic spre fală, ci pe toate să le faceți cu smerenie.

* Mândria alungă harul lui Dumnezeu. Triumful duhovnicesc se dobândește cu smerenie, cu bunăvoință și mai mult decât toate, cu lepădarea de cele lumești.

* Nici o bucurie lumească nu rămâne neuitată. Numai

bucuria care provine de la Dumnezeu este adevărată și sinceră. Cinstiri și bani, toate sunt false. Pe toate acestea moartea le așează la locul potrivit lor.

* Tatăl Ceresc ne dă suferințe nu pentru a ajunge la deznădejde, ci pentru a ne pocăi și îndrepta.

* Durerea curățește sufletul, îl face smerit, îndurerat, bun, și astfel se pregătește terenul pentru vizita dumnezeiască.

* Toate necazurile ne sunt trimise de bună seamă pentru vindecarea sufletului nostru bolnav.

* Hristos îl mântuiește prin mila Sa pe om, ostenele arată dorința omului de a se mântui.

* Prin răbdarea pătimirii facem voia lui Dumnezeu. Cel ce rabdă ispita de orice fel, își picură un leac în sufletul său.

* Cine s-a pocăit și nu a fost mântuit? Cine și-a mărturisit păcatele și nu a fost iertat? Cine a căzut și, cerând ajutor, nu a fost ridicat? Cine a plâns și nu a fost mângâiat de Dumnezeu?

* Să ne sprijinim întotdeauna povara noastră pe umerii Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și vom găsi neîndoielnic mângâiere pentru durerea și suferințele noastre.

* ... Dumnezeu este vădit în școala creației Lui... este pretutindeni prezent și pe toate le împlinește. Prin iconomia Lui negrăită sprijină, poartă de grijă, cârmuiește și cunoaște toate câte sunt. Tot ce a creat se găsește în existența Lui, în mâinile Lui, în mintea Lui...

* Dumnezeu vrea să-l vadă pe om doritor de bunătate și silință (străduință cinstită), pe măsura puterilor lui, și când va dobândi acestea cu smerenie, atunci Acela se va ocupa de isprăvirea lucrării bune...

* ... Toate sunt rânduite cu iconomie de Pronia

Preabunului nostru Dumnezeu, pentru a ne învăța smerenia și pentru a ne încredința cât de mici suntem. Inima noastră trebuie să înlătore toată substanța ei egoistă pentru a ne învrednici de această smerenie sfințită... Îngrădește-te cu autocunoașterea mântuitoare a micimii noastre infinite.

* Îndată după plecarea harului lui Dumnezeu, sufletul omului se descurajează și frica de cele viitoare îl înconjoară... Zadarnică este orice străduință omenească fără harul lui Dumnezeu...

* În lumea aceasta nimeni nu-și are locul definitiv. Lumea duhovnicească ne așteaptă pe toți. Trecători suntem pe pământ... Iar înainte ca Dumnezeu să ne ia din lumea aceasta stricăcioasă, să-L rugăm să ne așeze alături de El, pentru ca urcarea sufletului nostru să nu fie îngreuiată de diavolii cei răi de la vămi...

* ... Dumnezeu nu poate fi văzut fără curăție, nu Se arată... cine nu are inima curată nu-L vede pe Dumnezeu. Dumnezeu este iubire, prin urmare cel care nu are iubire adevărată, duhovnicească, pură, nu-L poate cunoaște pe Dumnezeu.

* Cumpătarea, postul, privegherea, lepădarea de cele lumesti și celelalte fapte bune sunt căile pe care putem ajunge la curăția inimii...

* Pe drumul creștinesc merg împreună dulceața harului și amărăciunea patimilor...

* ... Plâng pentru că sunt cel mai mare păcătos din lume și jelesc pentru că nu sunt sigur de mântuirea mea... Doar mila lui Dumnezeu mă izbăvește de răutățile mele... M-am îmbogățit cunoscând micimea mea infinită. Tot ce am în mine

sunt daruri ale lui Dumnezeu. Cu ce să mă laud eu? Dacă-mi va da Dumnezeu vreo harismă voi avea ceva, altfel o să rămân cu zdrențele amăgirii.

* Mă simt păcătos și întinat. Cunoașterea adevărată a micimii mele cât de mult mă ajută să-L văd pe Dumnezeu!... O, lumină dumnezeiască și izvorătoare de bucurie, luminează întunericul meu!

* Dumnezeu este mai sus de orice vedere și de orice cunoaștere; este mai sus de orice creatură...

* Vă doriți să vă topiți ca ceara în slăvirea lui Iisus Hristos și ca tămâia înmiresmată să fie prinite lucrările voastre.

* ... Dumnezeu este nevăzut în ființa Lui, însă îngăduie unele revelații... Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, ce dulce este tovărășia Ta!... Infinită este ființa și inima Ta și ochiul Tău neadormit. Această inimă mă iubește, iar ochiul de cer albastru mă veghează!

* ... Iubirea dumnezeiască infinită s-a întrupat în chip de om ca să-l mântuiască pe omul ticălos și necuvios.

* O, cât de mult simt nesfârșita iertare a lui Dumnezeu! Și cât de multă odihnă îmi găsesc! Văd cât de ușor este iertat păcătosul când se pocăiește cu lacrimi și cu inima zdrobită.

* Am cunoscut prin simțire cum Dumnezeu din nimic le-a făcut pe toate. Am văzut măreția Lui și m-am cutremurat. Ce lucru grozav este Dumnezeu și ce smerenie desăvârșită să pătimească pe Cruce. „Mare ești, Doamne, și minunate sunt lucrurile tale și nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale“.

* ... Dumnezeul meu este Sfânt, Sfânt, Sfânt, Puternic și

Nemuritor. Este dulceață, bucurie, frumusețe dumnezeiască, lumină suprafirească și strălucitoare. Dar ce nu este!?

Dar această lumină este slava Lui, care Îl înconjoară, iar ființa Lui este cu totul necunoscută. Așa va rămâne în veci! Asta înseamnă Dumnezeu. Ființa dumnezeiască este și va rămâne nevăzută, necuprinsă... Doar raza slavei ființei Lui prealuminoase apare...

* Ce este omul? Este o creatură a Ta, miluită și iertată de infinita Ta bunătate. Este o pleavă, un nimic, dar aproape de Tine devine un mic Dumnezeu după har... Eu sunt slugă și rob nevrednic.

* Avem un Dumnezeu plin de milă și blândețe dumnezeiască, care ne rabdă și continuă să ne poarte de grijă, iar noi, oamenii, Îl negăm. Îl hulim și nu știm ce zicem și ce facem. Teoretic credem și mărturisim, pe când cu viața noastră devenim nesuferiți, vrednici de milă și nefericiți prin mintea, alegerile, egoismul și nebunia noastră lumească.

* Prin pocăința noastră sinceră putem primi iarăși binecuvântările lui Dumnezeu, putem să scăpăm de osândă, e de ajuns să ținem normele credinței, poruncile lui Dumnezeu, și atunci focul harului ne va încălzi, răcori, bucura și îndumnezei după har.

* ... Păzește-mă, Părinte al meu, aducându-mă la cunoașterea adevărată a firii mele șubrede. Sunt o creatură neînsemnată a Ta, sunt un nimic. Numai când mă aflu lângă Tine dobândesc înfățișare și slavă măreață...

* Pocăința are putere mare. Ia tăciunele și îl face diamant. Ia lupul și îl face miel. Îl ia pe sălbatic și îl face sfânt. Îl ia pe tâlharul mânjit de sânge și face din el primul locuitor al Raiului. Tocmai pentru că pocăința are o astfel de putere,

diavolul se silește să-l îndepărteze pe om de la pocăință. Așa se explică împotrivirile multor oameni către pocăință și spovedanie.

* Cu durerea rugăciunii fierbinți să zicem: Doamne Iisuse Hristoase, dăruiește-ne pocăință adevărată și stropită cu lacrimi. Tu ai rămas singura nădejde de mântuire pentru noi. Ești adevărul între mulțimea de minciuni. Ești bucuria noastră între atâtea suferințe. Ești izbăvirea noastră din nenumăratele păcate. Ești pacea într-o lume atât de tulbure.

* Cu evlavie mă închin Ție, Stăpânul tuturor.

Slavă îndelungrăbdării și îndurării Tale, Doamne! Amin.

ÎN LOC DE EPILOG

Iubite cititorule, acum, când ai ajuns la finalul acestei cărți care cuprinde mărturiile cutremurătoare de întoarcere din cealaltă viață a semenilor noștri, trebuie să cugeți cu seriozitate la problema arzătoare a mântuirii sufletului tău nemuritor și să pui în practică în mod conștient veșnicile și mântuitoarele adevăruri ale Evangheliei Dumnezeului-Om și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Sfânta Scriptură cea insuflată de Duhul Sfânt este întru totul adevărată, fie că vrem să acceptăm asta, fie că nu. Ne este de folos și pentru scurta noastră trecere prin lumea aceasta și pentru viața veșnică de dincolo. Să îi dăm atenție și să armonizăm toată purtarea noastră cu dumnezeieștile și izbăvitoarele ei povețe.

Redăm câteva fragmente ajutătoare din Sfânta Scriptură despre lupta duhovnicească a pocăinței și sfințeniei cât și vorbe patristice în legătură cu folosirea timpului celui prețios pentru mântuirea noastră.

„Împărăția cerurilor se ia prin străduință și cei ce se silesc pun mâna pe ea“ (Matei 11, 12).

„Fericți cei ce plângeți acum, că veți râde“ (Luca 6, 21).

„Domnul omoară și învie; El coboară la locuința morților și iarăși scoate“ (I Regi 2, 6).

Al doilea propovăduitor al pocăinței, dascălul a toată lumea. Ioan Gură de Aur, ne învață:

„Hristos nu-i va osândi pe păcătoși, ci doar pe păcătoșii care nu s-au pocăit.

Leacul pocăinței are puterea de a șterge toate păcatele noastre.

Oceanul are țărături, dar mila lui Dumnezeu nu are, este nesfârșită.

Harul lui Dumnezeu, chiar dacă este har, nu-i mântuiește pe toți, ci pe toți cei ce voiesc mântuirea.

Mila lui Dumnezeu pentru a se manifesta are nevoie de buna noastră dispoziție... Dorește să-și reverse mila Sa, dar Îl împiedică păcatele noastre.

Cele pe care preoții le săvârșesc aici pe pământ, Dumnezeu le pecetluiește în ceruri“.

Despre pocăința adevărată e necesar să știm: în inimă zdrobită, în gură spovedanie și în trăire îndreptare.

„Vrăjmașul (diavolul) nu se bucură de nimeni atât de mult cât se bucură de cei care nu-și arată cugetele“ ne spune Avva Pimen.

„Dacă omul voiește, de la răsăritul soarelui până la asfințit ajunge la sfințenie“ (Sfântul Antonie). Pocăința sinceră ne duce la mântuire.

Sfântul Marcu Ascetul ne încredințează că „nimeni nu este bun și îngăduitor ca Dumnezeu, dar pe cei care nu se pocăiesc nici Dumnezeu nu-i iartă“.

„Oriunde își face loc duhul pocăinței, acolo, în mod sigur, orice păcat este iertat; și nimeni vreodată nu a pierit folosind leacul aspru al pocăinței“, ne încredințează Sfântul Nil.

„Doamne Dumnezeul meu, care m-ai făcut pe mine, miluiește-mă după mare mila Ta“ (din Pateric).

„Cele prezente sunt trecătoare și stricacioase, iar cele viitoare sunt veșnice și nestrucacioase“ (Sfântul Evstratie).

Niciodată nu vom deveni vrednici de a merge în Ceruri fără pocăință, spovedanie și Sfântă Împărtășanie în Biserica ortodoxă a lui Hristos.

Pocăința statornică și sinceră este singurul mijloc sigur de salvare din multele naufragii de pe marea furtunoasă a vieții noastre trecătoare și păcătoase. Este cheia Împărăției Cerurilor. Dacă vrem, ne putem mântui. Harul mântuitor al lui Dumnezeu ne va însoți pe calea îndreptării; e de-ajuns să-l cerem prin rugăciune fierbinte și neîntreruptă.

„Preamilostivul Dumnezeu caută pricină ca să mântuiască sufletele noastre, (ne povățuiește părintele Iosif Isihastul) și fără spovedanie nu există pocăință, iar fără pocăință omul nu se mântuiește“.

Și din învățătura Apostolului Pavel aflăm că trupurile celor drepti, după învierea de obște, vor fi împodobite în Împărăția cerurilor de Preabunul Dumnezeu cu patru harisme: nestrucăciunea, puterea, duhovnicia și slava (I Corinteni 15, 42).

Negrăită este marea milă a Preabunului nostru Dumnezeu și infinită îngăduința Lui către cei care Îl iubesc și au ca mijlocitoare pe Maica Domnului și pe Sfinții Lui.

Să priveghem duhovnicește pentru a întări cu ajutorul lui Dumnezeu dreapta credință și curăția trăirii, chemând în rugăciunea noastră cu credință Preasfântul nume al Domnului și Dumnezeului nostru, zicând neîncetat:

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!“.

„Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi“.

„Sfinților lui Dumnezeu, rugați-vă pentru noi, păcătoșii“.

Dumnezeu să ne dăruiască tuturor sfârșit creștinesc.
Amin.

CUPRINS

Nota ediției în limba greacă.....	7
O întâmplare incredibilă, dar adevărată.....	9
O minune necunoscută a Sfântului Nicolae.....	69
Povestirea unei femei care s-a întors din cealaltă viață.....	75
Povestire foarte de folos a vedeniei unui oarecare Ioan.....	85
Părintele Iosif:	
Dumnezeu mi-a arătat răutatea satanei.....	91
Cuviosul Filothei Zervakos:	
Despre aducerea aminte de moarte și ieșirea sufletului.....	95
Pentru trezire și învățătură.....	101
Cuviosul Fotie Kontoglos	
Marele rămășag dintre credincioși și necredincioși.....	105
Părintele Efrem Filotheitul	
Povețe duhovnicești purtătoare de nădejde	113
În loc de epilog.....	123

Tipărit la
S.C. EURIKA EUROPIA S.R.L.
Calea Ștef. Unitii nr. 183
Tel/Fax: 0330/462700
e-mail: evrikaeuro@net.ro
www.evrikaeuro.ro

Preasfântă Măgdoara de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi!
„Sfântor lui Dumnezeu, rugați-vă pentru noi, păcătoșii!”
Dumnezeu să ne dăruieze tuturor sfârșit creștinesc.
Amin.

CUPRINS

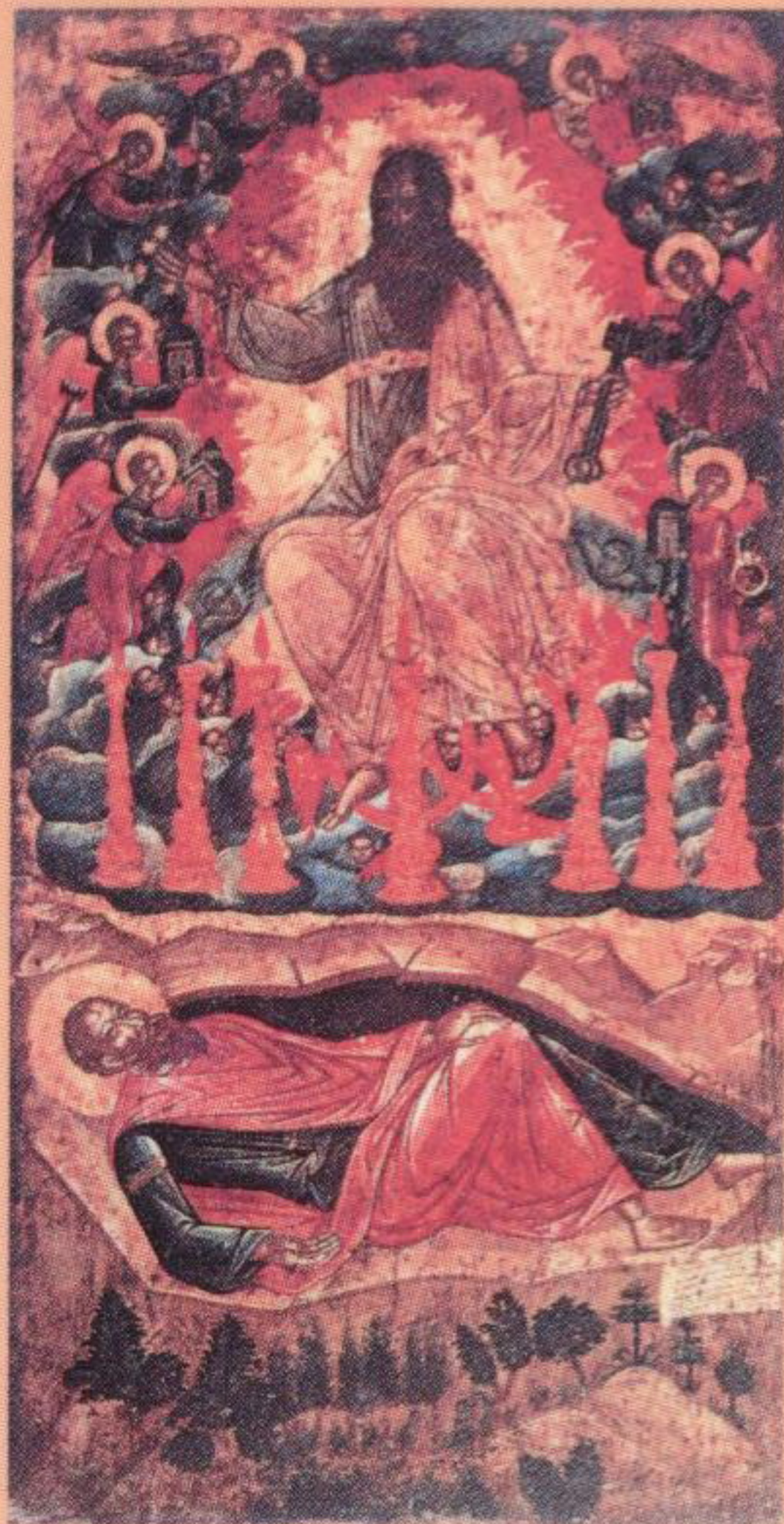
Nota ediției în limba greacă.....7
O întâmplare incredibilă, dar adevărată.....9
O minune recunoscută a Sfântului Nicolae.....69
Povestea unei femei care s-a întors din ceaialta viață.....72
Povestire foarte de folos a vedeniei unui om care se joacă.....82
Părintele Iosif:.....91
Dumnezeu mi-a arătat tărâțele satanei.....91
Cuviosul Filofei Zervakov:.....95
Despre aducerea apinilor de către Sfântul Spiridon.....101
Pentru trezire și înălțare.....101
Cuviosul Fotie Kornilov:.....105
Marele rămășag.....105
Părintele Eftim Plochietul:.....113
Povești duhovnicești purtătoare de nădejde.....113
În loc de epilog.....123

Difuzare:
Editura **Bunavestire** - Galați,
Str. Poșta Veche 161
Telefon **036/471896**
e-mail: **bunavest@stillco.ro**

Tipărit la
S.C. EURIKA EURODIPS S.R.L.
Galați, Str. Unirii nr. 183
Tel/Fax: 0236/462799
e-mail : **evrikaeurodips@xnet.ro**
www: **evrikaeurodips.go.ro**

Ce se întâmplă cu noi după moarte? Cine vine să ne ia sufletul? Ce vom vedea? Cum va fi?

Iată câteva întrebări pe care și le pune aproape fiecare om.

Teorii sunt destule. Răspunsuri sunt destule.

Cartea de față nu prezintă teorii, ci fapte. Prezintă cazuri ale unor oameni care, din rânduiala lui Dumnezeu, „au văzut moartea cu ochii“. Au murit, și apoi s-au întors la viață pentru a da mărturie despre cele văzute.

Hristos ne-a învățat că nici dacă morții ar învia oamenii împietriți în păcatele lor nu se vor pocăi. Aceasta nu înseamnă că nu există și oameni pe care astfel de mărturii i-ar putea ajuta să își ridice ochii spre Cer.

S-au scris destule relatări înșelătoare despre viața de după moarte; părinții ortodocși le-au combătut cu atenție. Părintele Serafim Rose este cel mai bun exemplu în acest sens.

Mărturii adevărate, așa cum sunt cele de față, sunt puține. Ele vin în întâmpinarea celor care îl caută pe Dumnezeu cel viu.

„Spovedania“ ateului care, după ce a revenit la viață, s-a convertit la dreapta-credință, e unul dintre cele mai interesante texte pe care le-ar putea citi omul contemporan. Sperăm că va citi această „spovedanie“ cu inima deschisă...

Danion Vasile, editor

